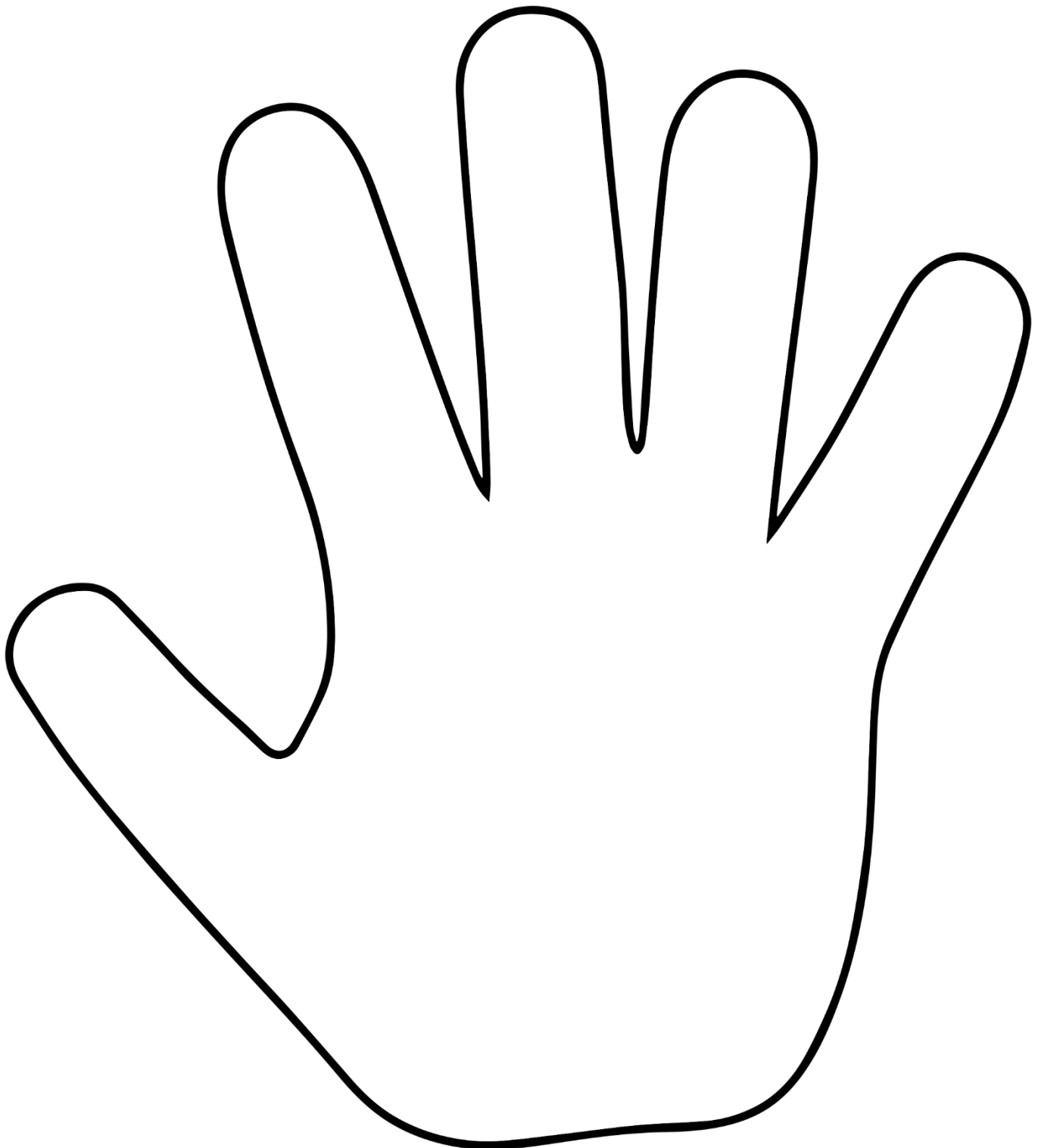

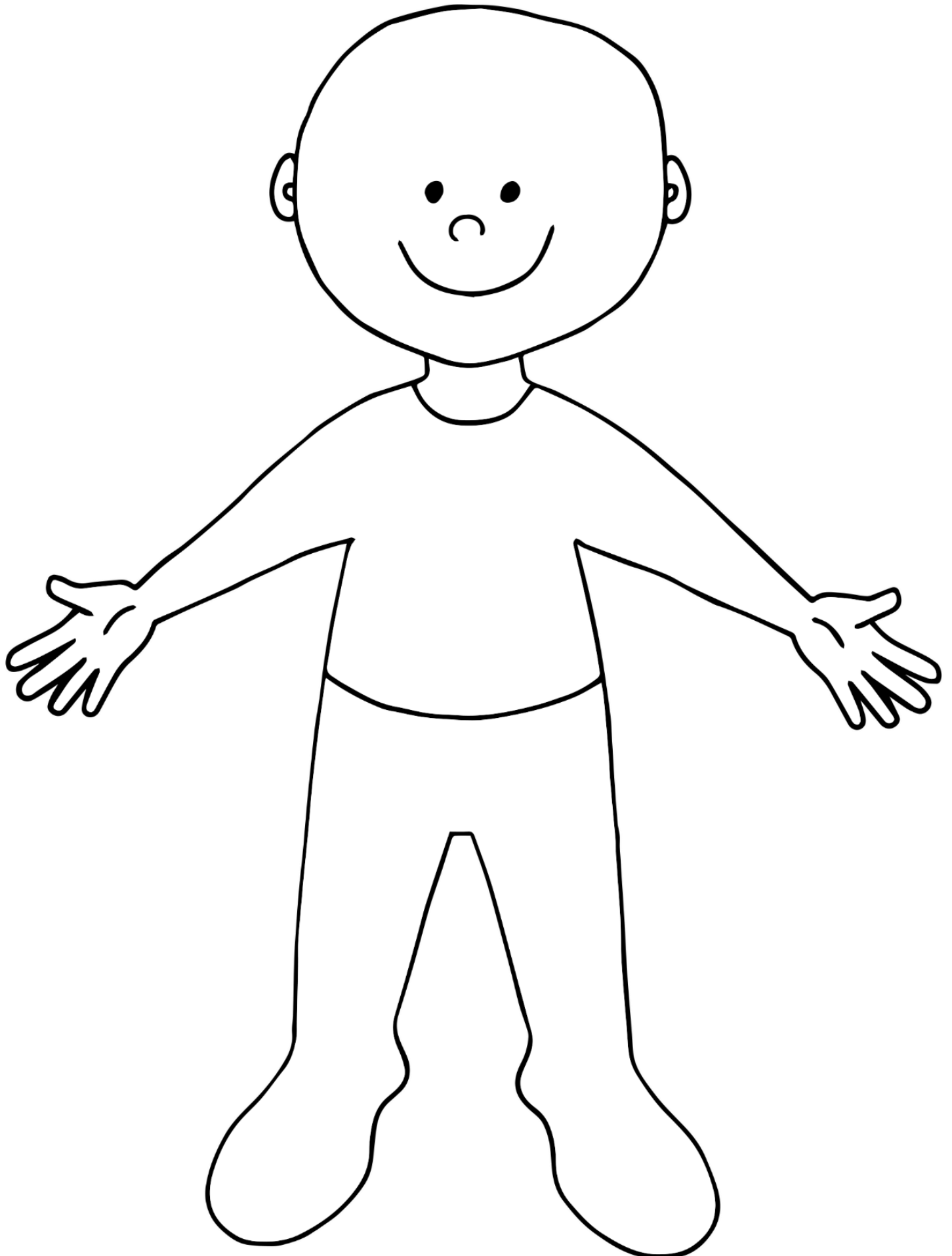
EN HÅNDFULL KOMPLIMENTER

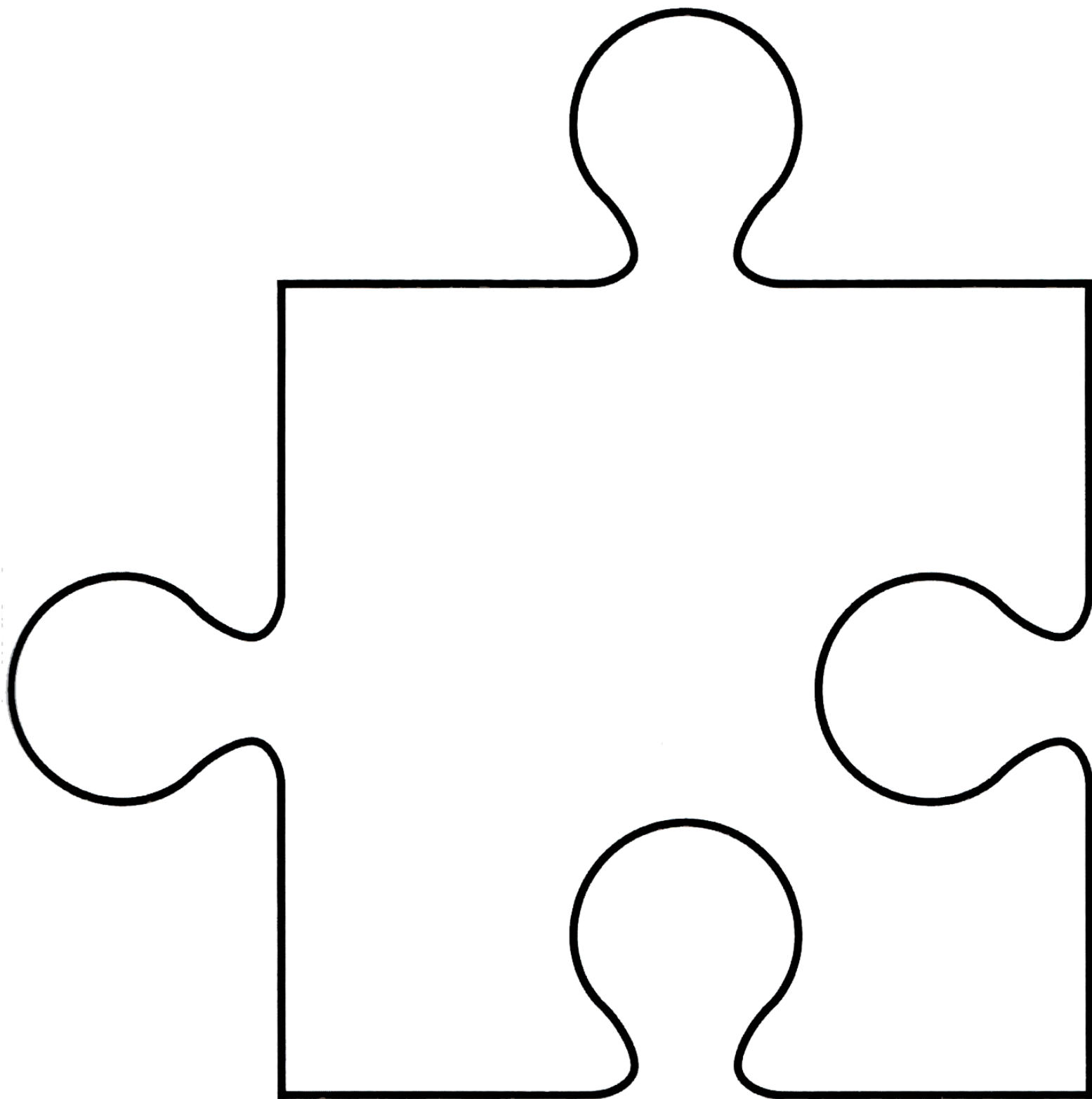
Heng arket på ryggen din med tape.

La alle i klassen skrive et kompliment til deg inni hånda.

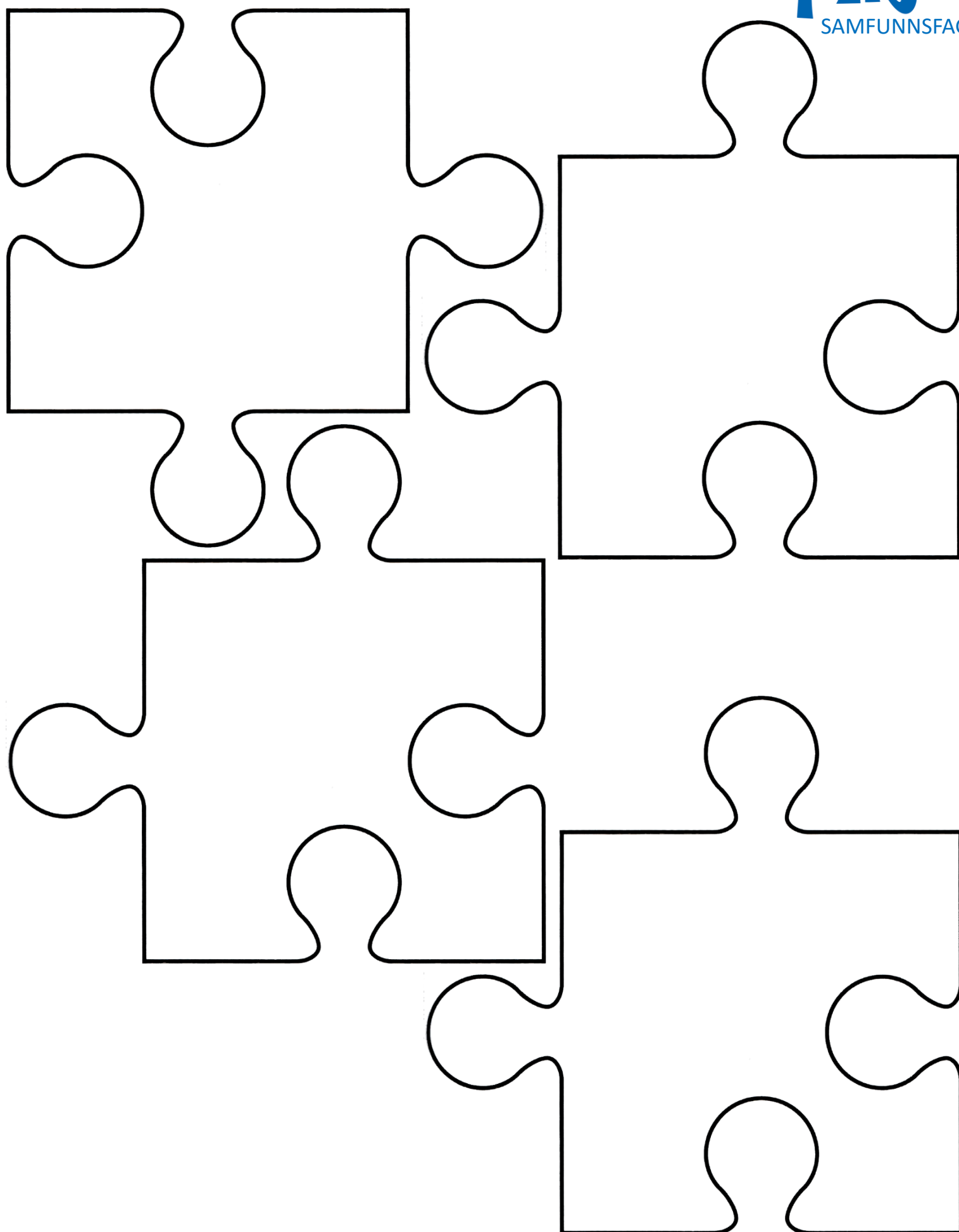
Klipp ut hånda og heng den opp et sted hvor du kan lese de hyggelige tingene de andre har skrevet om deg.

VI HØRER SAMMEN

DILEMMAKORT 1

I Spire samfunnsfag møter elevene aktiviteten dilemma.

dilemmakort 1

Liker du rosa eller blått best? Begrunn svaret ditt.

dilemmakort 2

Er sminke bare for jenter? Forklar hva du mener.

dilemmakort 3

Du skal ut å fly og er så heldig å bli plukket ut til å hilse på piloten. Forventer du at piloten har bukser eller skjørt? Forklar svaret ditt.

dilemmakort 4

Du er gutt og får en Barbie-dukke i julegave av mormor. Hun ser spent på deg mens du tar av julepapiret. Hva sier du til mormor?

dilemmakort 5

Tror du alle gutter liker å leke med biler? Hvorfor? Hvorfor ikke?

dilemmakort 6

Du smugkikker på alle guttene som spiller fotball i friminuttene. Inni deg vil du veldig gjerne være med. Ingen av de andre jentene liker fotball. Hva gjør du?

dilemmakort 7

Far stryker klær, vasker huset, vasker klær og lager mat. Mor bærer ut søpla, klipper gresset, vasker bilen og kjører deg til alle treninger. Stemmer denne beskrivelsen med slik du synes det skal være?

dilemmakort 8

Du og søsteren din er tvillinger. Pappa spør om du vil være med på jakt. Mamma spør om søsteren din være med å shoppe. Hvilket kjønn er du?

dilemmakort 9

Du er jente og elsker å leke med biler. Venninnen din kommer plutselig opp på verandaen mens du sitter med en radiostyrt bil. Hva sier du?

dilemmakort 10

Er det reklame, TV og medier som bestemmer hva du skal like? Forklar hva du tenker.

DILEMMAKORT 2

I Spire samfunnsfag møter elevene aktiviteten dilemma.

dilemmakort 11

Mamma vil at du skal ha på et søtt skjørt med blomster til sommeravslutningen. Du vil heller ha på deg en svart bukse og en svart genser. Hva blir resultatet? Hvorfor ble det slik?

dilemmakort 12

Du er på sykehus og får beskjed om å vente på en sykepleier. Hvem ser du for deg skal komme? En dame eller en mann? Forklar svaret ditt

dilemmakort 13

Du er en gutt som elsker rosa. Går du med rosa klær på skolen?

dilemmakort 14

Alle guttene i klassen din spiller fotball. Du liker dans bedre. Velger du å fortsette med dansing eller begynner du på fotball? Begrunn svaret ditt.

dilemmakort 15

Tror du alle jenter liker å fargelegge og tegne? Hvorfor? Hvorfor ikke?

dilemmakort 16

Du smugkikker på alle jentene som hopper tau i friminuttene. Inni deg vil du veldig gjerne være med. Ingen av de andre guttene liker å hoppe tau, de vil bare spille fotball. Hva gjør du?

dilemmakort 17

Pappa er elektriker, mamma jobber i en barnehage.
Du er jente- hvem vil du være med på jobb?
Du er gutt- hvem vil du være med på jobb?
Hvorfor valgte du slik? Begrunn svaret ditt.

Dilemmakort 18

Bestefar har vært snekker i over 60 år. Han vil gjerne gi verktøyet sitt til din bror. Du som er jente, får ingenting. Hva tenker du om det?

dilemmakort 19

I Lillevik er alle de ansatte på brannstasjonen kvinner. Kan det gå an da? Er Lillevik trygg da?

dilemmakort 20

Læreren din forteller klassen at da hun var ung så hadde jentene håndarbeid på skolen, mens gutta hadde sløyd. Hva tenker du om den fordelingen? Var det lurt å ha det slik?

DILEMMAKORT 3

I Spire samfunnsfag møter elevene aktiviteten dilemma.

Rettferdighet dilemma kort 21

Dere er tre venner som skal ha ett glass saft hver. Ett av glassene blir så fullt at det nesten renner over. Du kan velge først. Hvilket glass velger du?

Rettferdighet dilemma kort 22

Er det rettferdig at noen i klassen din får lov til å spille spill med 18-årsgrense, og ikke du?

Rettferdighet dilemma kort 23

Det er lørdag kveld og tid for lørdagsgodteri. Mamma setter frem tre skåler med smågodt på bordet. Det er én skål til deg og én til hver av de eldre søsknene dine. Du oppdager at søsknene dine har fått mer godteri enn deg. Det synes du er urettferdig. De sier det er rettferdig, siden de er eldre. Diskuter hva som er mest rettferdig.

Rettferdighet dilemma kort 24

Barn i Norge har mange leker, hus å bo i, noen som tar vare på dem, skolegang, og de kan spise seg mette hver dag. Mange barn i Ghana har nesten ingen av disse tingene. Er det rettferdig eller urettferdig? Begrunn svaret ditt.

Rettferdighet dilemma kort 25

Du er veldig flink i matte. Du har fått mer mattelekser enn ham som sitter ved siden av deg. Du vet at han strever litt i mattetimene. Hva gjør du?
1) Klager til læreren og forlanger mindre lekser.
2) Godtar at du får flere lekser fordi du forstår mer enn han ved siden av deg.

Rettferdighet dilemma kort 26

Dere leker kongen på haugen. Ei jente faller og slår seg. Hun løper etter deg fordi hun tror det er du som spente ben på henne. Du så det var en annen som gjorde det. Forteller du hvem det var? Eller velger du å ikke si noe? Begrunn svaret ditt.

Rettferdighet dilemma kort 27

Du får høre at en gutt på skolen har mistet 50 kr. Denne gutten har ertet deg flere ganger. Ingen andre ser at du finner 50-lappen ved huska i friminuttet. Du kjenner at du ikke har lyst til å gi ham pengene tilbake. Er det riktig at du beholder 50-lappen selv, siden gutten har plaget deg? Hva gjør du?

Rettferdighet dilemma kort 28

Er det rettferdig at du spiser hele kakestykket, når vennen din ved siden av deg ikke får noe?

Rettferdighet dilemma kort 29

Alle i klassen får lov til å sykle til og fra skolen. Foreldrene dine sier du må vente til du er ti år, da det er anbefalt grense fra Trygg Trafikk. Er det rettferdig at du ikke får sykle, når alle de andre får lov?

Rettferdighet dilemma kort 30

Linn løper raskere opp akebakken enn de andre barna. Derfor kommer hun først i køen. Er det rettferdig at hun sklir først ned hver gang?

DILEMMAKORT 4

I Spire samfunnsfag møter elevane aktiviteten dilemma.

dilemmakort 31

Du strever med å lese. Derfor får du tilbud om et lesekurs på skolen. Det betyr at du må lese mer enn de andre i klassen en tid fremover. Du vet at den eneste måten å bli flinkere til å lese på er å øve. Er det rettferdig at du må lese mer enn de andre i klassen?

dilemmakort 32

Kameraten din har skilte foreldre. I sommerferien får han alltid to turer til Syden og flere turer til fornøylesparker. Dine foreldre bor sammen. Dere drar en sjelden gang til Syden, men er stort sett hjemme. Er det urettferdig at kameraten din reiser mer enn deg?

dilemmakort 33

5.klassingene slipper ofte ut før det ringer. Karusellen er derfor nesten bestandig opptatt når du og dine klassekamerater kommer ut i friminuttet. Hvordan kan man løse dette slik at alle får bruke karusellen?

dilemmakort 34

En venn av deg som heter Petter, knuser ruta ved biblioteket. Han forteller det til deg, men ber deg om ikke å si noe. Etter en stund oppdager læreren at det er Petter som har knust ruta. Hos rektor sier Petter at du var med på det. Hva sier du?

dilemmakort 35

Er det rettferdig at de som er best til å spille fotball, blir plukket ut til laget først?

dilemmakort 36

Carl rekker ofte opp hånden når læreren spør om noe. Mathilde rekker opp hånden en sjelden gang. Likevel lar læreren Mathilde svare like ofte som Carl. Er dette rettferdig?

dilemmakort 37

Når et fotballag leder med fire mål i barnefotball, kan det andre laget sette inn en ekstra fotballspiller. Er det rettferdig?

dilemmakort 38

Ei jente i klassen bråkte mye på skolen i timene. Læreren har inngått en avtale med henne om at hvis hun gjør arbeidsarket hun får i hver time og ikke bråker, så kan hun få gå ut de siste minuttene og leke i skolegården. Dere andre i klassen får ikke gå ut, selv om dere har gjort det dere skal. Er det rettferdig?

dilemmakort 39

Du og ei venninne skal på kino. Du har fått med deg litt lommepenger til en brus og en sjokolade. Din venninne har fått med seg en 200-lapp og handler mye godteri. Er det rettferdig?

dilemmakort 40

På skolen får elevene i 7.klasse lov til å være inne i friminuttene hver dag, hvis de har lyst. I din klasse må dere alltid ut, uansett hvor dårlig vær det er. Rektor sier at dette er en regel som de har hatt i mange år, og at når dere kommer i 7.klasse blir det deres tur. Er dette rettferdig?

DILEMMAKORT 5

I Spire samfunnsfag møter elevane aktiviteten dilemma.

dilemmakort 41

Din beste venn ber deg om å dytte en annen i klassen fordi de er uvenner. Hva gjør du?

dilemmakort 42

Du kommer ned gata hånd i hånd med bestemor. Flere fra klassen kommer plutselig mot dere. Slipper du hånden til bestemor, eller fortsetter du å holde hånden hennes?

dilemmakort 43

Mange på fotballaget har begynt å banne når de bommer på et mål eller gjør en dårlig pasning. Du gjør plutselig en skikkelig bommert. Hva gjør du da?

dilemmakort 44

Du har lenge håpet på å bli venn med en gutt i klassen som er ganske så kul. Inni deg føler du deg verken kul eller tøff. Hvordan kan du gå fram slik at du blir venn med gutten?

dilemmakort 45

Mamma roper «Ha det vesle elsklingen min. Ha en fin dag» slik at kameratene dine hører det. Hva sier du tilbake til mamma?

dilemmakort 46

Pappa er trener for fotballaget. Du legger merke til at han alltid velger deg først. Synes du det er greit? Gjør du noe med det? I tilfelle hva?

dilemmakort 47

Den søteste jenta i klassen har skrevet et kjærlighetsbrev til deg. Dette ser kameratene dine. Du er en av dem som vanligvis sier at du ikke vil ha jentelus, men egentlig har du likt jenta lenge. Hva sier du til kameratene dine? Hva sier du til jenta?

dilemmakort 48

Du er alene i friminuttet. Du har spurt noen om å få være med i leken, men de har sagt nei. Hva gjør du? Hva kunne du gjort?

dilemmakort 49

Du ser at en fra klassen står alene i skolegården. Du har det skikkelig gøy sammen med kompisene dine. Hva gjør du?

dilemmakort 50

Mamma har forsovet seg. Det gjør at du kommer for sent på skolen. Læreren kjefter på deg fordi du kommer for sent. Forteller du grunnen eller lar du være?

DILEMMAKORT 6

I Spire samfunnsfag møter elevene aktiviteten dilemma.

dilemmakort 51

To av jentene i klassen har bursdag. De har med hver sin kake. Du er den siste som skal forsyne deg. Alle har tatt fra den ene kaka, den andre er ikke rørt. Du ser at hun som har laget den urørte kaka, er lei seg. Du har mest lyst på den kaka som alle har forsynt seg av. Hvilken kaka tar du?

dilemmakort 52

Mamma insisterer på å følge deg inn på skolen hver dag. Hvordan reagerer du? Hva ville du sagt til henne?

dilemmakort 53

Kameratene dine lar hjelmen henge på sykkelstyre mens de sykler til skolen. Du vet du bør ha den på, og at foreldrene dine blir sinte om de ser deg uten hjelm. Hva gjør du?

dilemmakort 54

Du er på butikken og noen fra klassen står utenfor butikken og deler ut godteri. Du går bort og blir tilbudt en sjokolade. Da forteller en at de har stjålet godteriet. Hva sier du? Hva gjør du med sjokoladen du har i hånden?

dilemmakort 55

Du kommer inn på doen og ser at noen har slengt utover alt tørkepapiret på gulvet. Hva gjør du?

dilemmakort 56

Du har fått en leselekse og har glemt boka på skolen. Hva gjør du?

dilemmakort 57

Du er i svømmehallen. Der er det en diger sklie som du elsker. Ei jente i klassen sier hun ikke vil prøve den. Noen andre rundt dere begynner å le av henne og kaller henne en pyse. Hva sier og gjør du da?

dilemmakort 58

En i klassen har glemt å lade lpaden sin og får ikke gjort alle de morsomme arbeidsoppgavene i timen. Du har en lader i sekken, men den personen som nå har glemt ville ikke låne ut sin lader til deg da du hadde glemt. Hva gjør du?

dilemmakort 59

Pappa var norgesmester i Taekwondo da han var ung. Han har i bursdagsgave til deg kjøpt både drakt og bag fra klubben. Nå forteller han lykkelig at du har fått plass på neste kurs. Du har ikke lyst til å begynne. Hva gjør du? Og hva sier du da?

dilemmakort 60

Lillesøsteren din har en kosebamse som hun elsker over alt på den jord. Dessverre ødelegger hunden din bamsen så mye at den må kastes. Sier du sannheten til henne?

ROLLER – Får jeg det til

Klipp ut kortene og gi hver elev hvert sitt kort

Sjenert

Grei

Stille

Tøff

Morsom

Arbeidsom

Flink

Kul

Snill

Sur

Omtenkksom

Usikker

Pratsom

Hyggelig

ROLLER – Får jeg det til

Klipp ut kortene og gi hver elev hvert sitt kort

Hjelpeløs

Slem

Redd

Sint

Klovn

Dum

Utenfor

Koselig

Lat

Glad

Trøtt

Skuffet

Selvsikker

Vennlig

Lag en dyremaske av papir

Bjørn: Tegn en stor sirkel på brun kartong (21 cm i diameter) og en mindre oval sirkel i grå kartong (15 cm). Klipp ut sirklene. Den lille sirkelen er snutepartiet og limes på den store sirkelen i nedre ytterkant. Klipp ut et «kakestykke» fra ytterkant A og B inn mot sentrum av den store sirkelen. Bøy A mot B slik at snutepartiet stikker litt utover.

Stift møtepunktet A og B sammen nederst. Klipp ut ører og lim på masken. Tegn, lim og klipp hull til øyne. Bruk sort maling eller tusj til snute og munn. Feste n strikk på hver side av masken, slik at du kan feste masken til ørene dine eller rundt hodet.

Lag en teatermaske av gips

Se hvordan kulturskolen i Tromsø lager teatermaske av gips. Du finner en fin og enkel instruksjon her på [You tube](#)

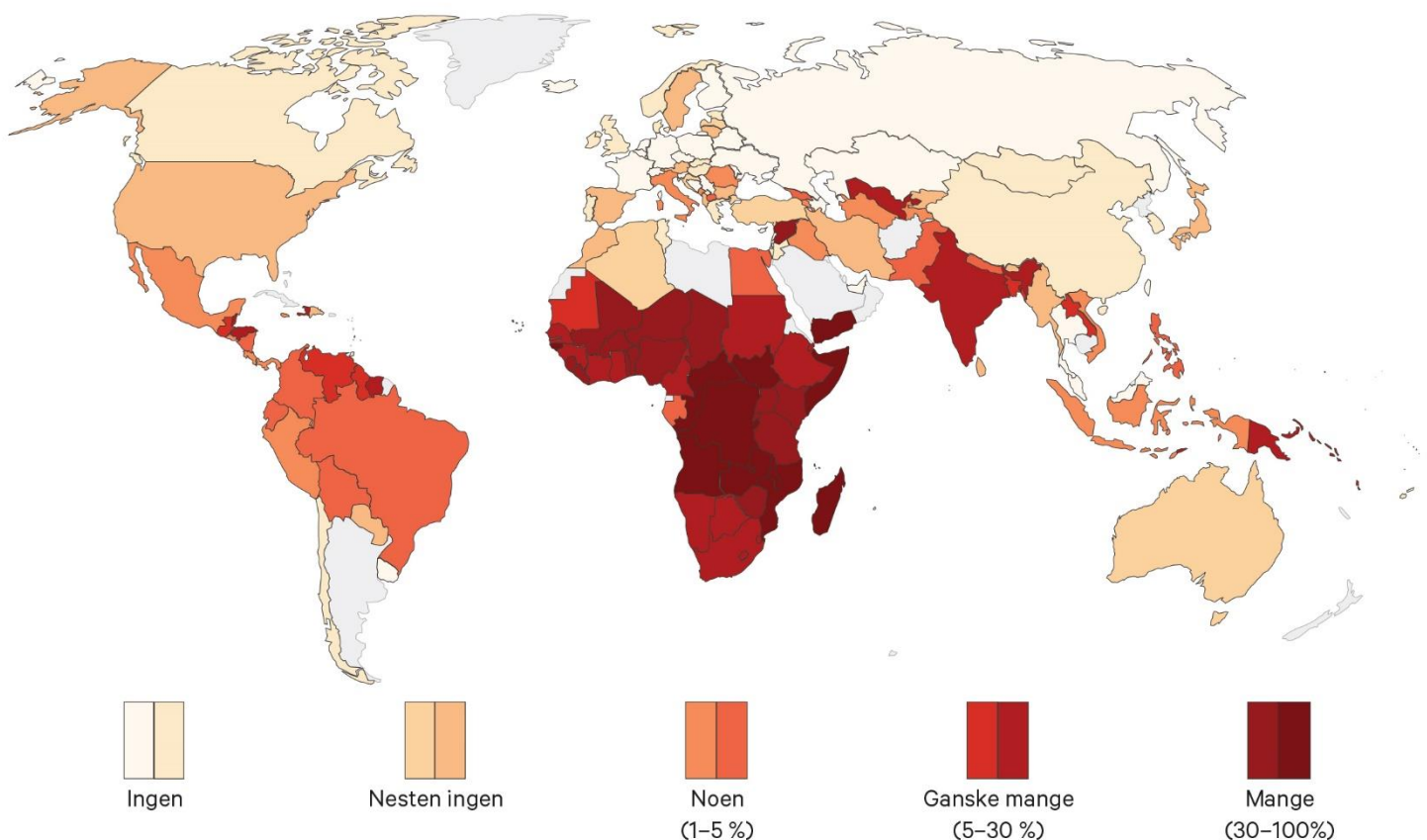

Fattigdom – hvem og hvor?

Et av bærekraftsmålene til FN er å utrydde fattigdom i verden. Likevel lever veldig mange mennesker i ekstrem fattigdom.

Vi sier at mennesker som har mindre enn 11 kroner å leve for hver dag, er ekstremt fattige. Kartet du ser under, viser hvor det er mye og lite fattigdom i verden.

Studert kartet og svar på oppgavene.

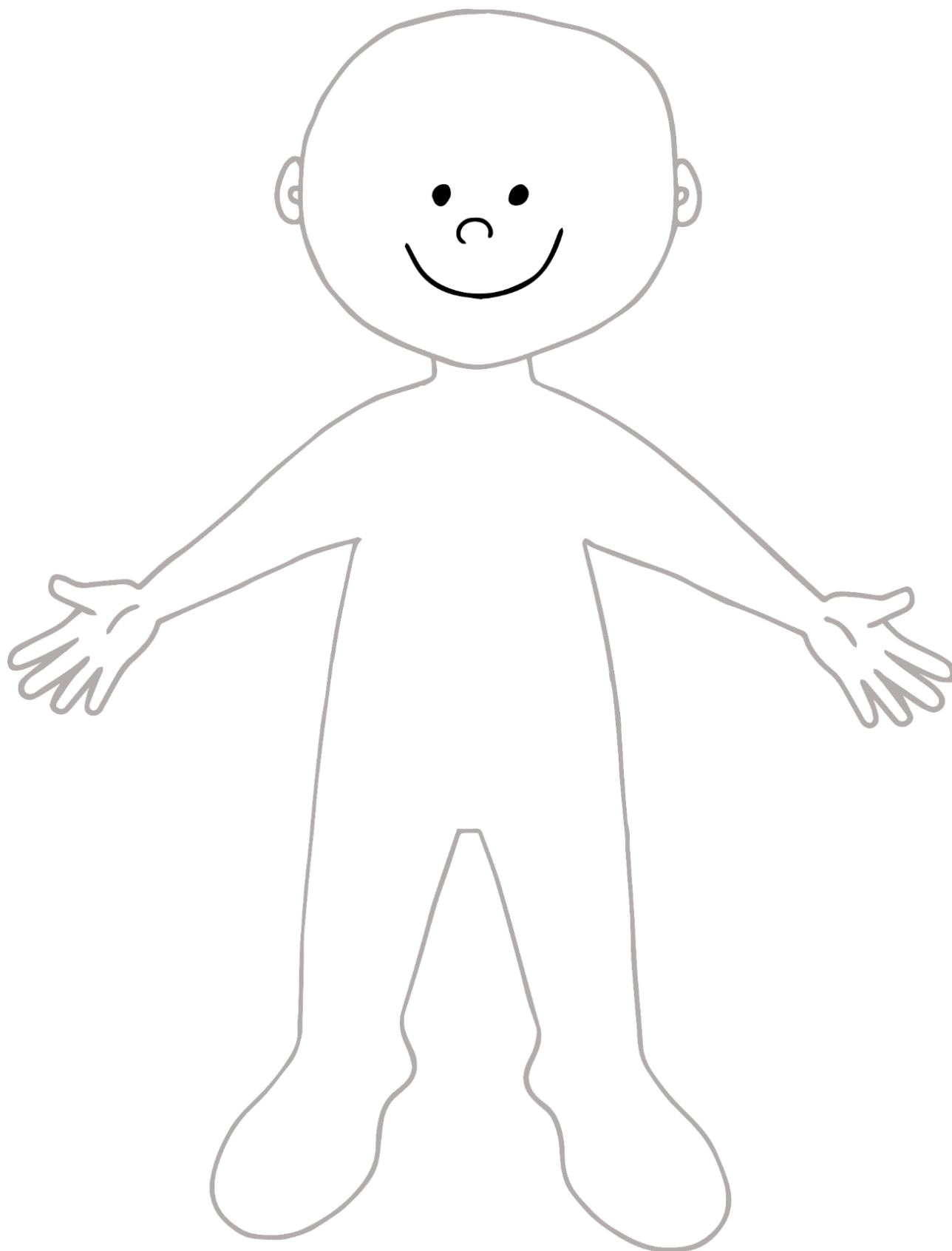

- ① Hvilke land har flest mennesker som lever i ekstrem fattigdom?
- ② Nevn minst fem land som nesten ikke har fattigdom.
- ③ Velg deg et av landene som er mørkerødt. Søk på internett.
  - Hva heter landet?
  - Hvor mange bor det der?
  - Hva lever de av?
  - Hva heter hovedstaden?

DESIGN DIN EGEN FOLKEDRAKT

Hva er en folkedrakt? Sjekk ut bilder på nett.

Tegn, design og fargelegg din egen folkedrakt på papirdukken.

Det var en gang en mann som het Oskepeis, og han hadde en kone som var gravid. Dessverre kom Stallo og drepte Oskepeis. Like etter at kona fikk barnet, kom Stallo nok en gang og spurte om hun hadde fått en gutt eller ei jente. Kona turte ikke si at det var en gutt for hun var redd trollet skulle drepe gutten, så hun sa hun hadde fått ei datter.

Tiden gikk, og gutten ble stor. Han trengte jobb og gikk til Stallo og tilbød seg å være tjeneren til trollet. Trollet ville se hvem han ansatte og ville teste kreftene til gutten. «Hva heter du?» sa trollet. «Jeg heter Sjølv», sa gutten. «Ok, Sjølv, nå skal vi se om du er noe til kar. Kom, vi skal kaste spyd i skogen.» De gikk ut i skogen for å kaste spyd. Stallo kastet så langt at de så vidt kunne se spydet før gjennom luften. Da det ble guttens tur, stoppet han opp og kikket opp på himmelen. «Hva er det du ser etter?» sa trollet. «Jeg bare lurer på hvilken sky jeg skal sette spydet mitt fast i», sa gutten. «Nei, kjære gutt, ikke ødelegg spydet mitt ved å feste det der. La oss heller gå hjem.»

På veien hjem sa Stallo til gutten: «I morgen skal vi løpe og stange hodet i et tre og se hvem av oss som kan lage merke i barken!» Samme natt gikk gutten ut i skogen og hugget et perfekt hull i grana, som han dekket forsiktig over med bark. Neste dag gikk de ut i skogen. «Jeg løper mot denne grana», sa gutten og pekte på treet han hadde laget hull i. «Du kan løpe mot det treet», sa han og pekte mot et annet tre.

Stallo løp og skallet huden av panna og fikk et digert sår. Så løp gutten mot sitt tre og fikk hodet langt inne i hullet. Da ble Stallo redd og gikk hjem. På veien hjem sa plutselig Stallo: «Hvorfor har du så skarpe øyne?» «Det er fordi jeg har støpt dem av tinn», sa gutten. «Kan du lage slike øyne til meg også?» sa Stallo. «Nei, du vil aldri tåle de smertene som jeg klarer», sa gutten. «Ha! De smertene du har tålt, tåler nok jeg også, din lille dritt», sa trollet til gutten. Da gikk gutten til smeden og smeltet tinn, som han helte inn i det ene øyet til trollet. Stallo jamret og skrek: «Åååå, øyet mitt!» «Det var det jeg trodde, du tåler ikke det samme som meg», sa gutten til trollet. «Når du har tålt det, må jeg også tåle det», sa Stallo og ba ham om å fortsette. Gutten helte så tinn i det andre øyet på trollet. Da skjønnte Stallo at han var blitt lurt og ropte etter sin bror. Broren kom og spurte hvem som hadde hatt tinn i øynene til sin bror. «Sjølv brente øynene mine», svarte trollet. «Nå, når du sjølv har gjort det, så får du sjølv ha det slikt», sa broren. Trollet skrek: «Sjølv, sjølv brente dem». Da ble broren sint: «Når du sjølv har brent dem, kan du ha det så godt uten øyne». Så gikk broren hjem.

Gutten begynte å le og sa til Stallo at dette var hevnen fordi Stallo hadde drept faren hans. «Hadde jeg bare visst at det var sånn du var, skulle fanden ha hentet deg for lenge siden», sa Stallo. Da drepte gutten Stallo, og så var denne historien ferdig.

Mange steder i verden er vannet så skittent at det er farlig å drikke dette. I elva Ganges i India er vannet så skittent at mange blir syke og dør av å drikke det.

I dette forsøket skal du prøve å rense skittent vann.

Du trenger dette utstyret:

sølevann

grus

sand

tørkepapir

bomull

en beholder med et hull i bunnen lik at vannet kan renne ut.

en gryte

en komfyr

Fremgangsmåte

Legg bomull nederst i beholderen din. Legg et lag med tørkepapir over bomull.

Legg så et lag med sand og til slutt litt smågrus over der igjen.

Sett beholderen opp i en gryte.

Hell sølevannet rolig over grusen og la vannet renne pent og forsiktig ned i gryta.

Kok opp vannet i gryta og la det fosskoke i minst 5 minutter før dere studerer vannet.

Hva skjedde

Forklar hva som skjedde med vannet i de to prosessene.

Hvorfor tror du vannet måtte gjennom de ulike lagene?

Hvorfor tror du vannet måtte kokes til slutt?

Om du holder kartet opp ned kan du ikke himmelretningene se.

Opp på kartet det er _____ . Ned er _____

på denne jord. _____ er ved din høyre hånd,

_____ til venstre, nøyaktig sånn.

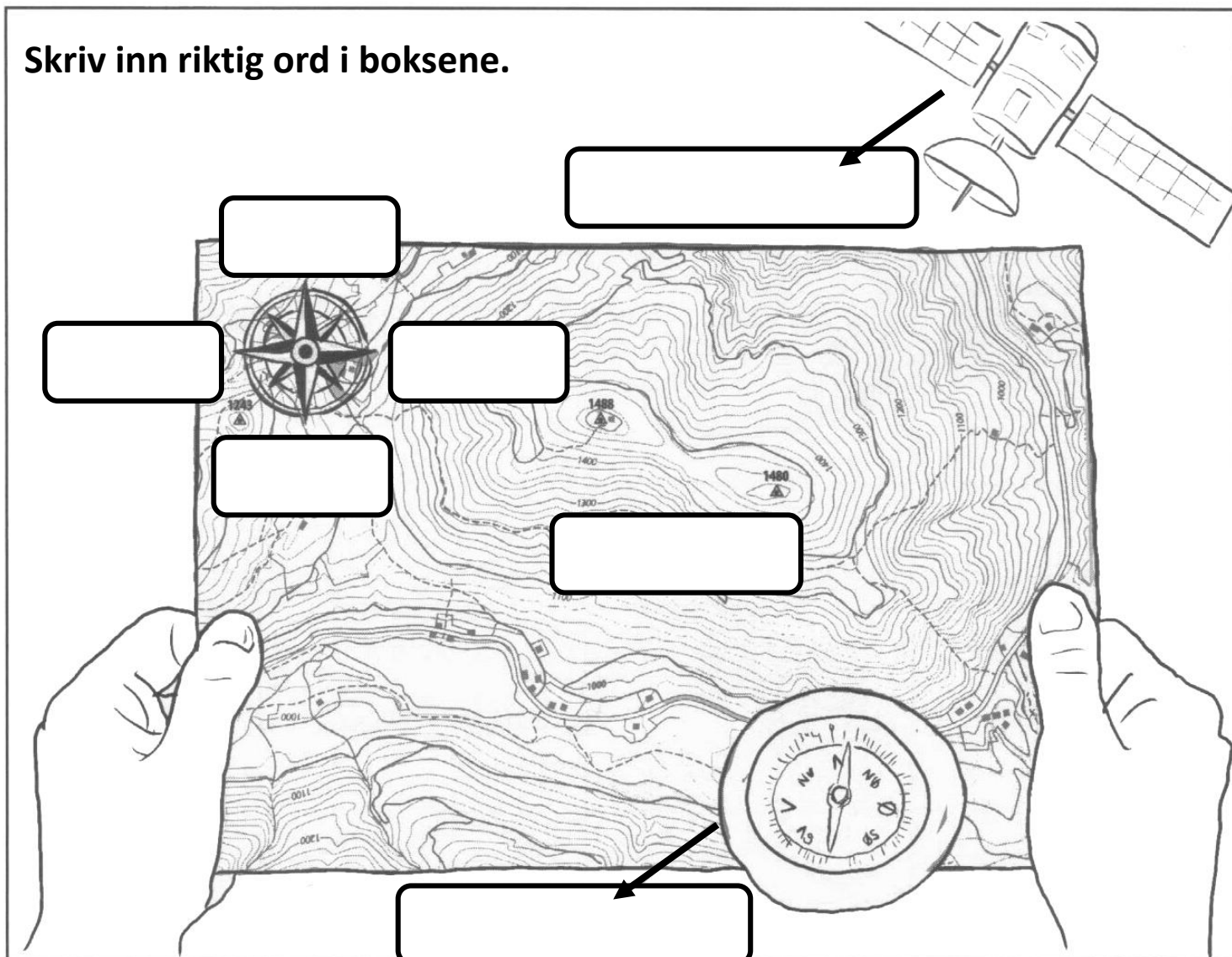
sør

vest

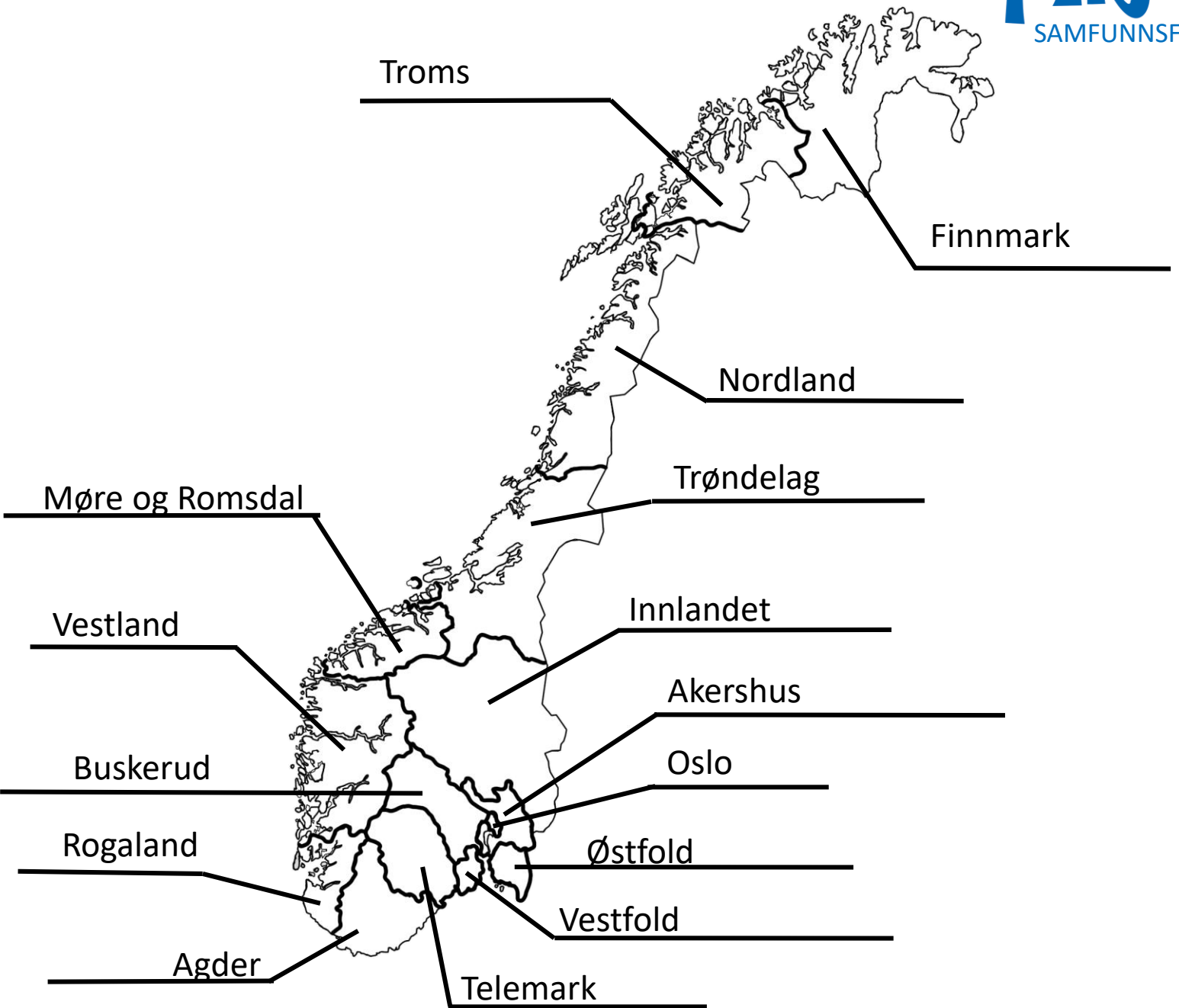
nord

øst

Skriv inn riktig ord i boksene.

De nye FYLKENE I NORGE

Skriv noen setninger om hva du vet om noen fylker i Norge.

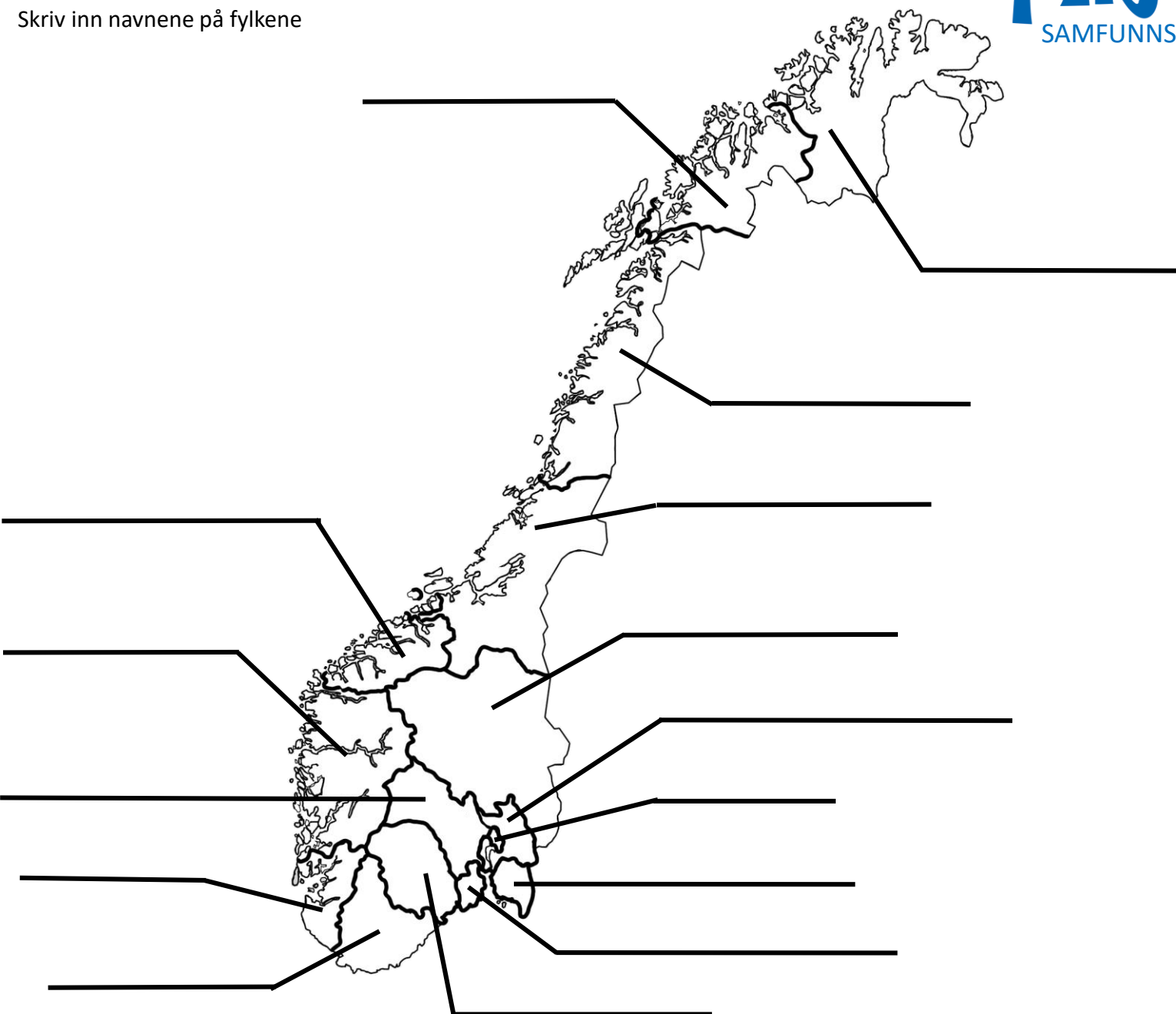

De nye FYLKENE I NORGE

Skriv inn navnene på fylkene

Skriv noen setninger om hva du vet om noen fylker i Norge.

---

1 Fargelegg fylkeskartet

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

---

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

A large, empty rectangular box with rounded corners, intended for drawing and coloring the county coat of arms.

MITT FYLKE - Troms

1 Fargelegg fylkeskartet.

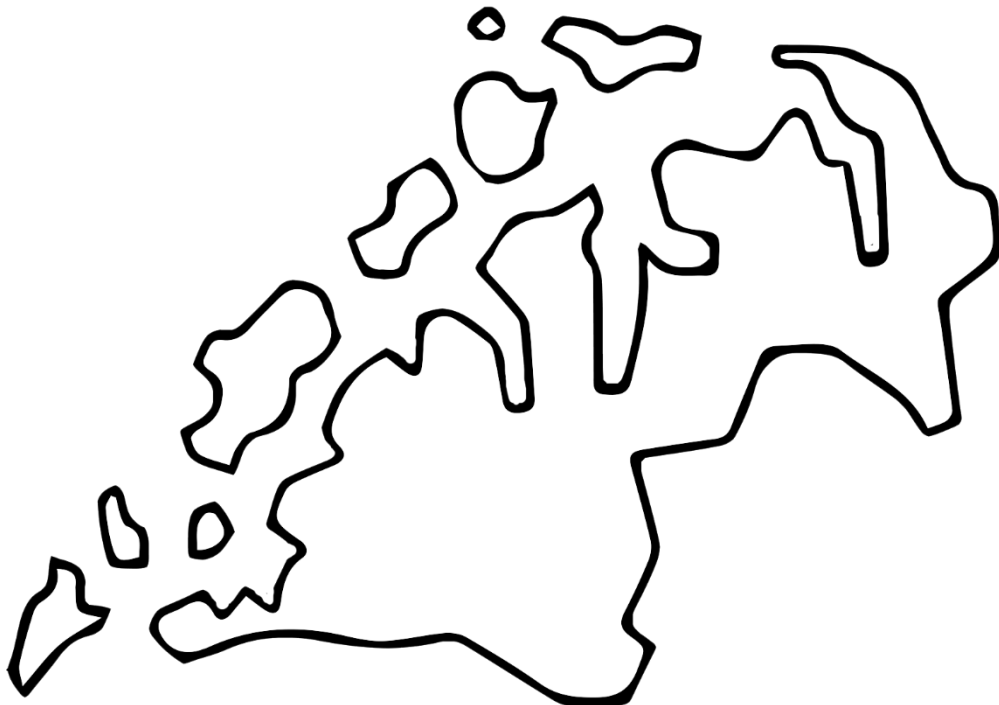

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

---

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

A large, empty rectangular box with rounded corners, intended for drawing and coloring the county coat of arms.

MITT FYLKE- Nordland

1 Fargelegg fylkeskartet.

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?
bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

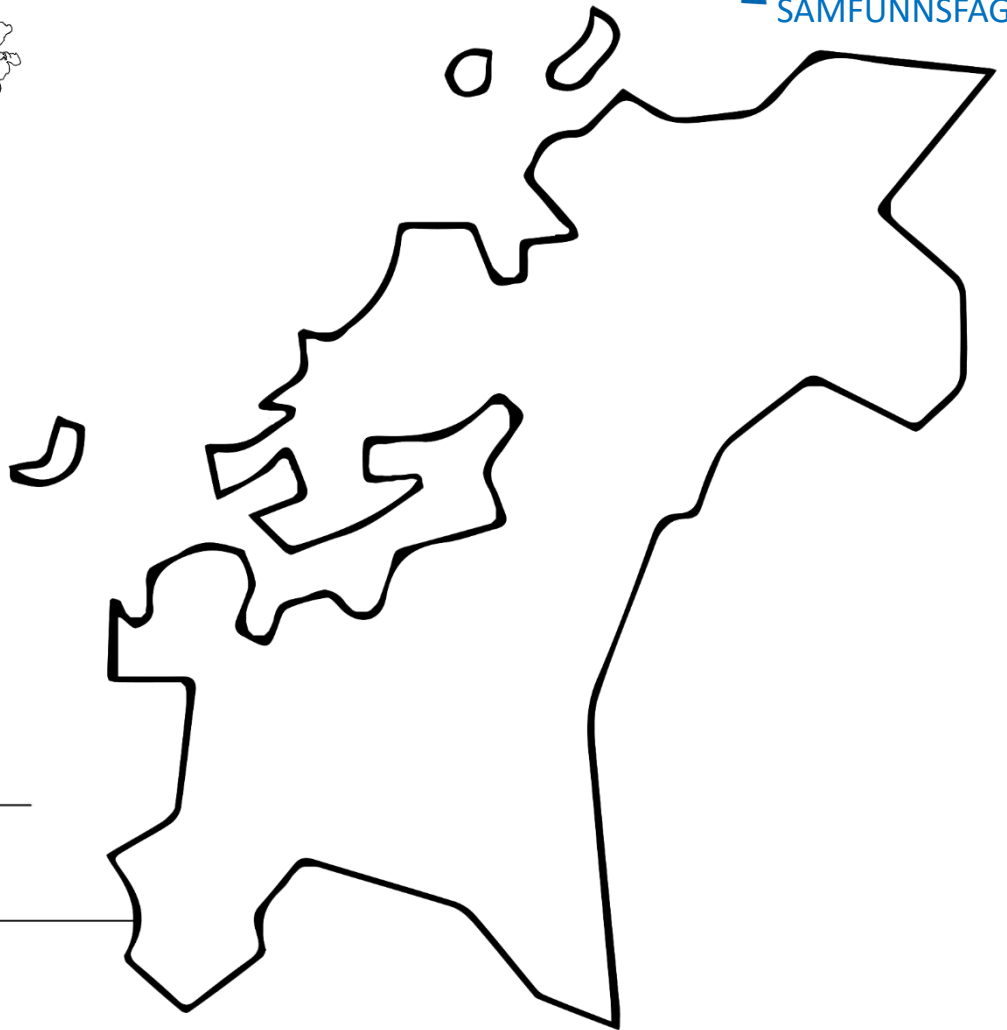
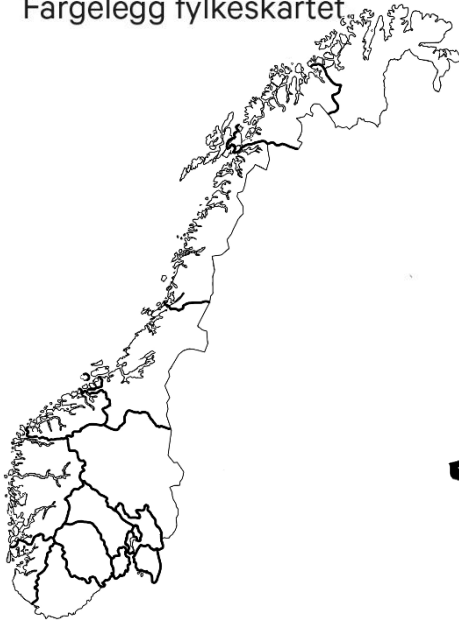
---

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

MITT FYLKE - Trøndelag

1 Fargelegg fylkeskartet

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

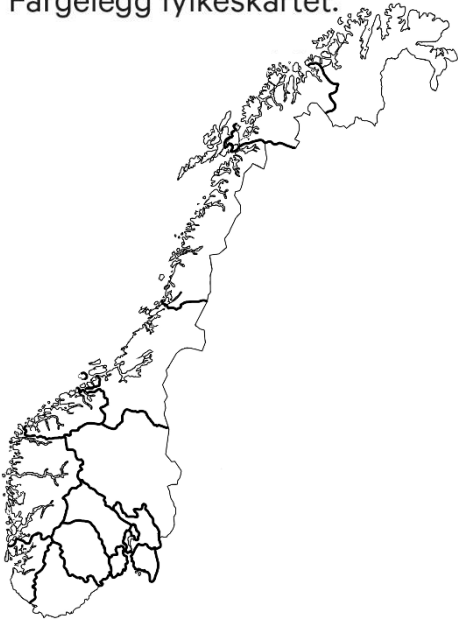
4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

MITT FYLKE – Møre og Romsdal

1 Fargelegg fylkeskartet.

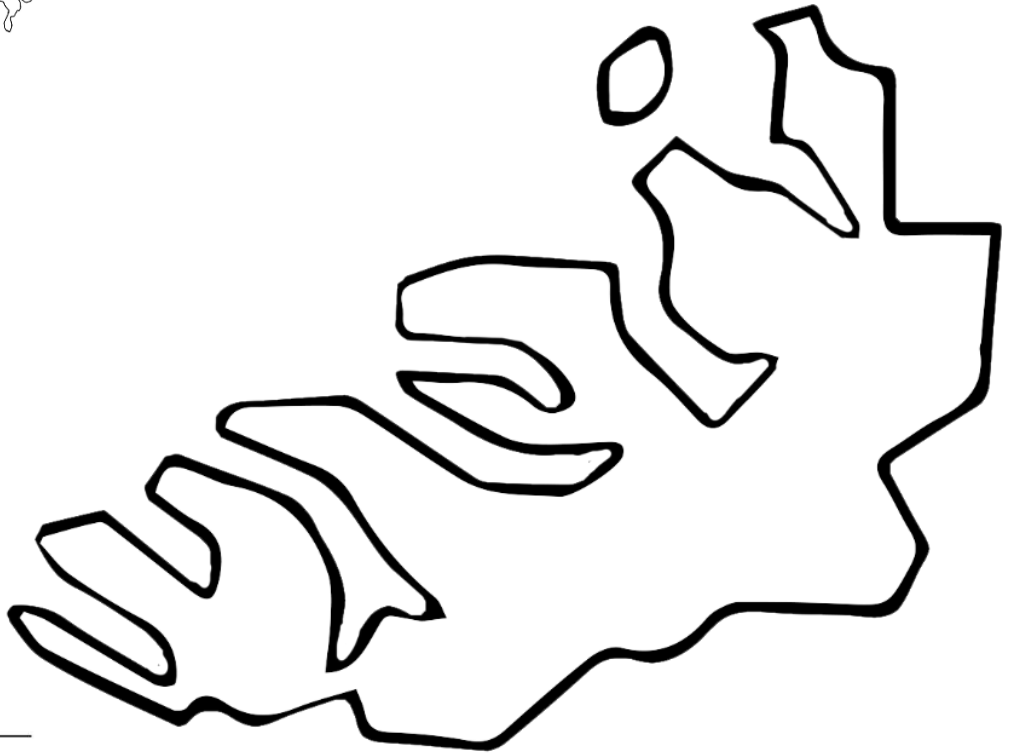

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

---

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

A large, empty rectangular box with rounded corners, intended for drawing and coloring the county coat of arms.

MITT FYLKE - Vestland

1 Fargelegg fylkeskartet.

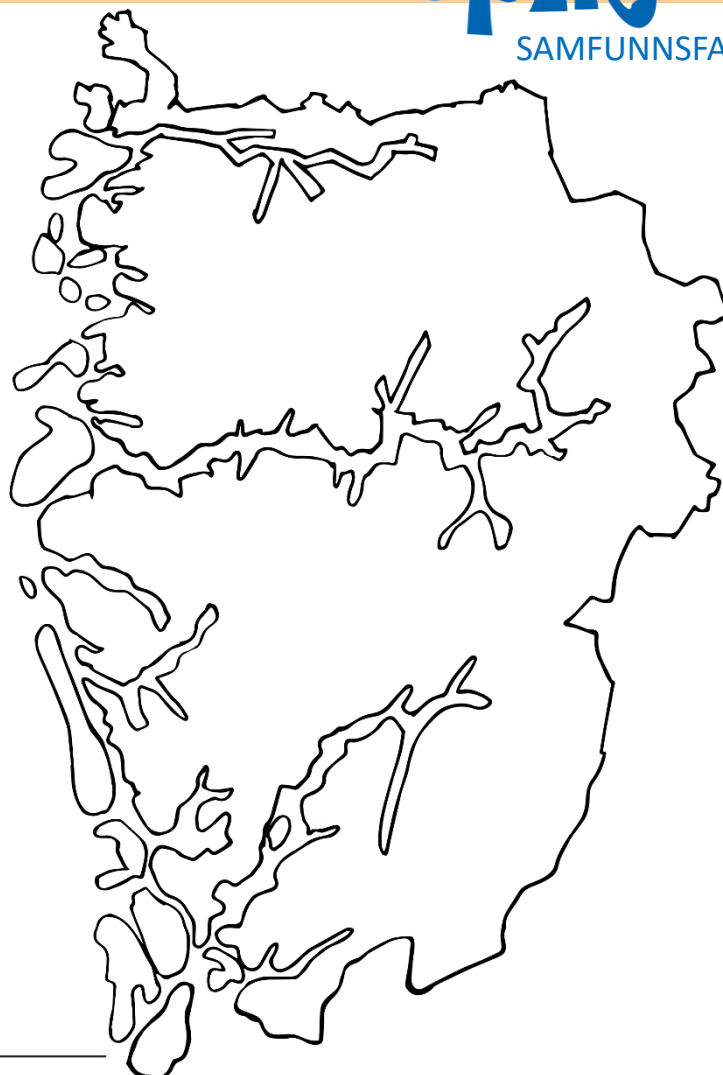

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?
bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

---

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

A large, empty rectangular box with rounded corners, intended for drawing and coloring the coat of arms of the county of Vestland.

MITT FYLKE - Rogaland

1 Fargelegg fylkeskartet.

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?
bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

---

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

MITT FYLKE - Agder

1 Fargelegg fylkeskartet.

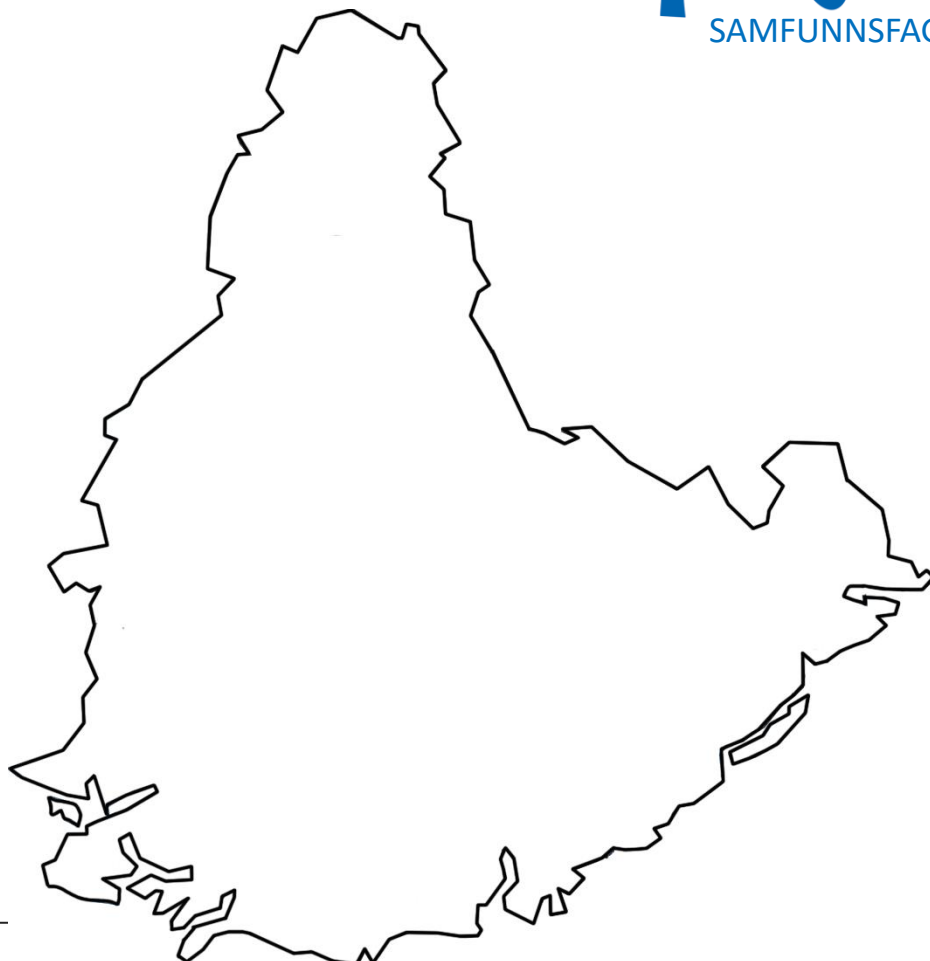

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?

_____

_____

_____

3 Hva er fylket ditt kjent for?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

MITT FYLKE - Telemark

1 Fargelegg fylkeskartet.

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

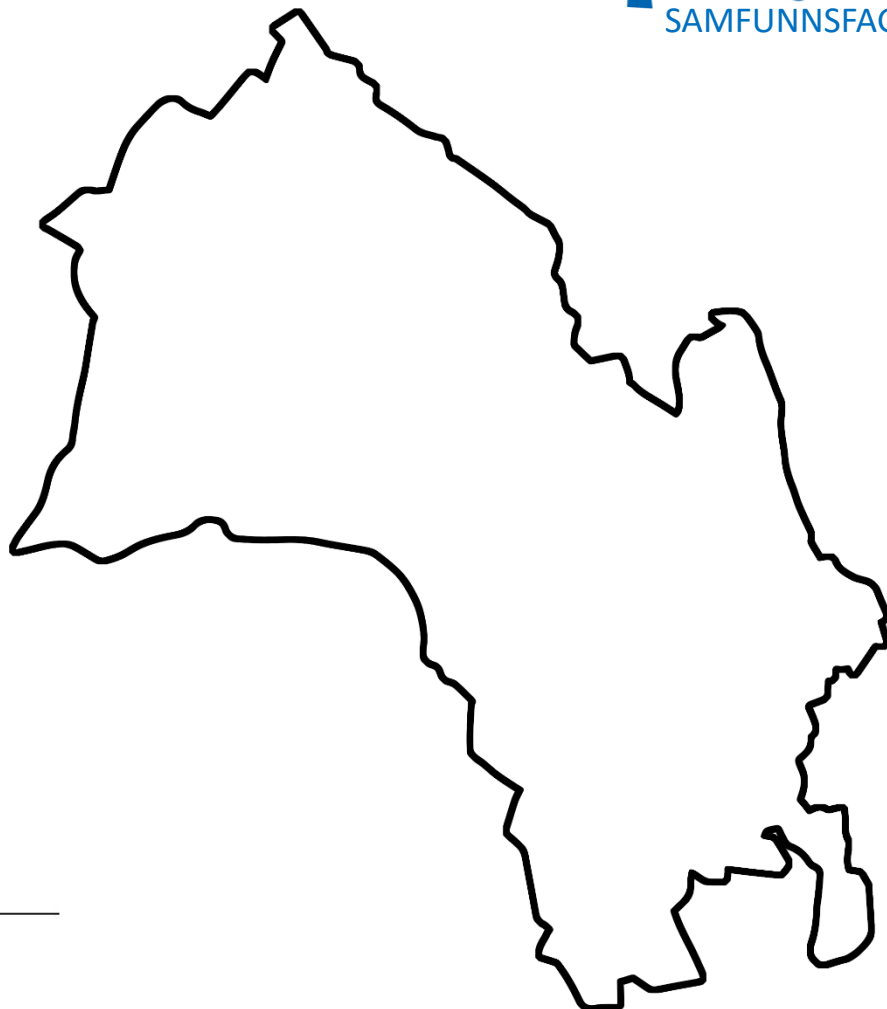

---

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

MITT FYLKE- Buskerud

1 Fargelegg fylkeskartet.

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

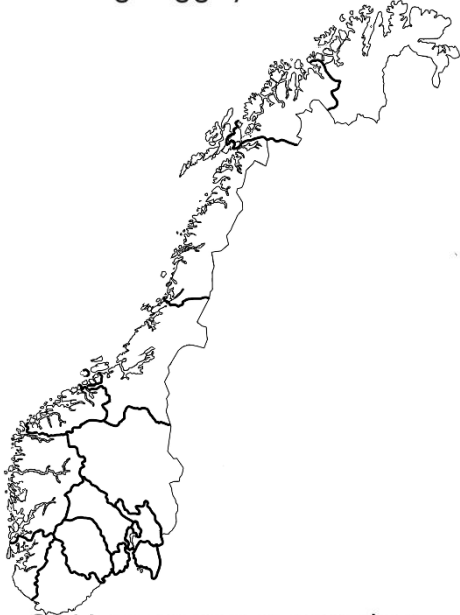
---

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

A large, empty rectangular box with rounded corners, intended for drawing and coloring the county coat of arms.

MITT FYLKE - Vestfold

1 Fargelegg fylkeskartet.

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?
bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

---

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

A large, empty rectangular box with rounded corners, intended for drawing and coloring the county coat of arms.

MITT FYLKE - Østfold

1 Fargelegg fylkeskartet.

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

---

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

A large, empty rectangular box with rounded corners, intended for drawing and coloring the county coat of arms.

MITT FYLKE- Akershus

1 Fargelegg fylkeskartet.

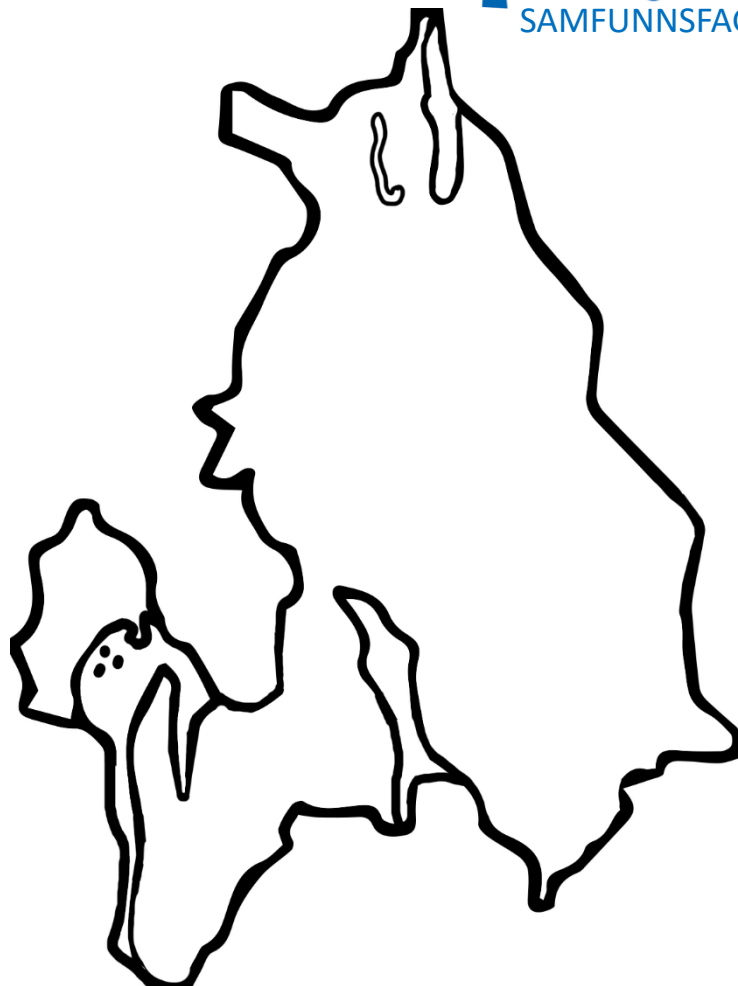

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

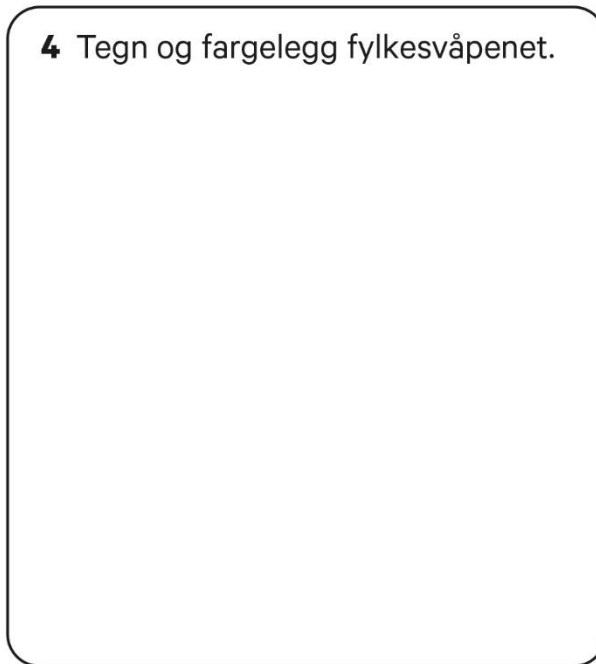

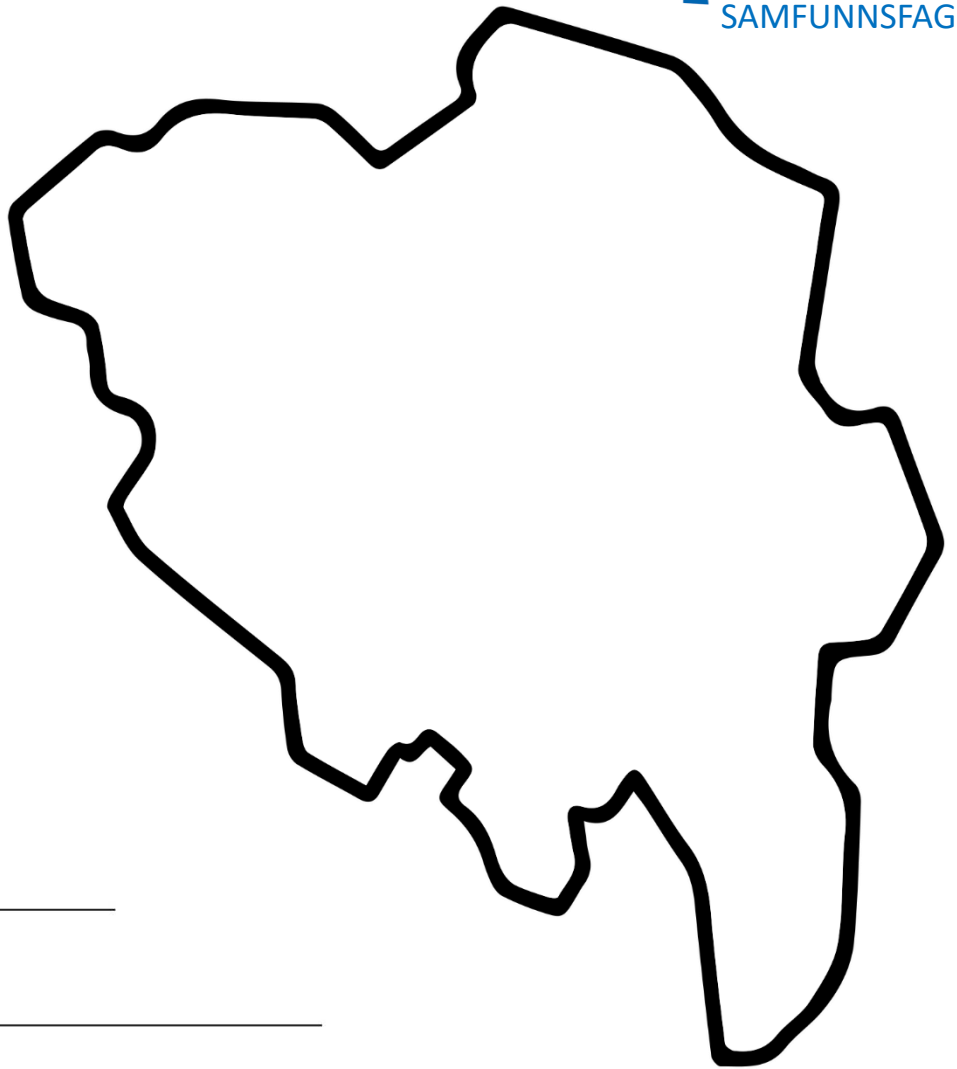
---

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

MITT FYLKE- Innlandet

1 Fargelegg fylkeskartet.

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

---

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

A large, empty rectangular box with rounded corners, intended for drawing and coloring the county coat of arms.

MITT FYLKE- Oslo

1 Fargelegg fylkeskartet.

2 Hvor mange mennesker bor det i fylket ditt?
bor det i fylket ditt?

---

3 Hva er fylket ditt kjent for?

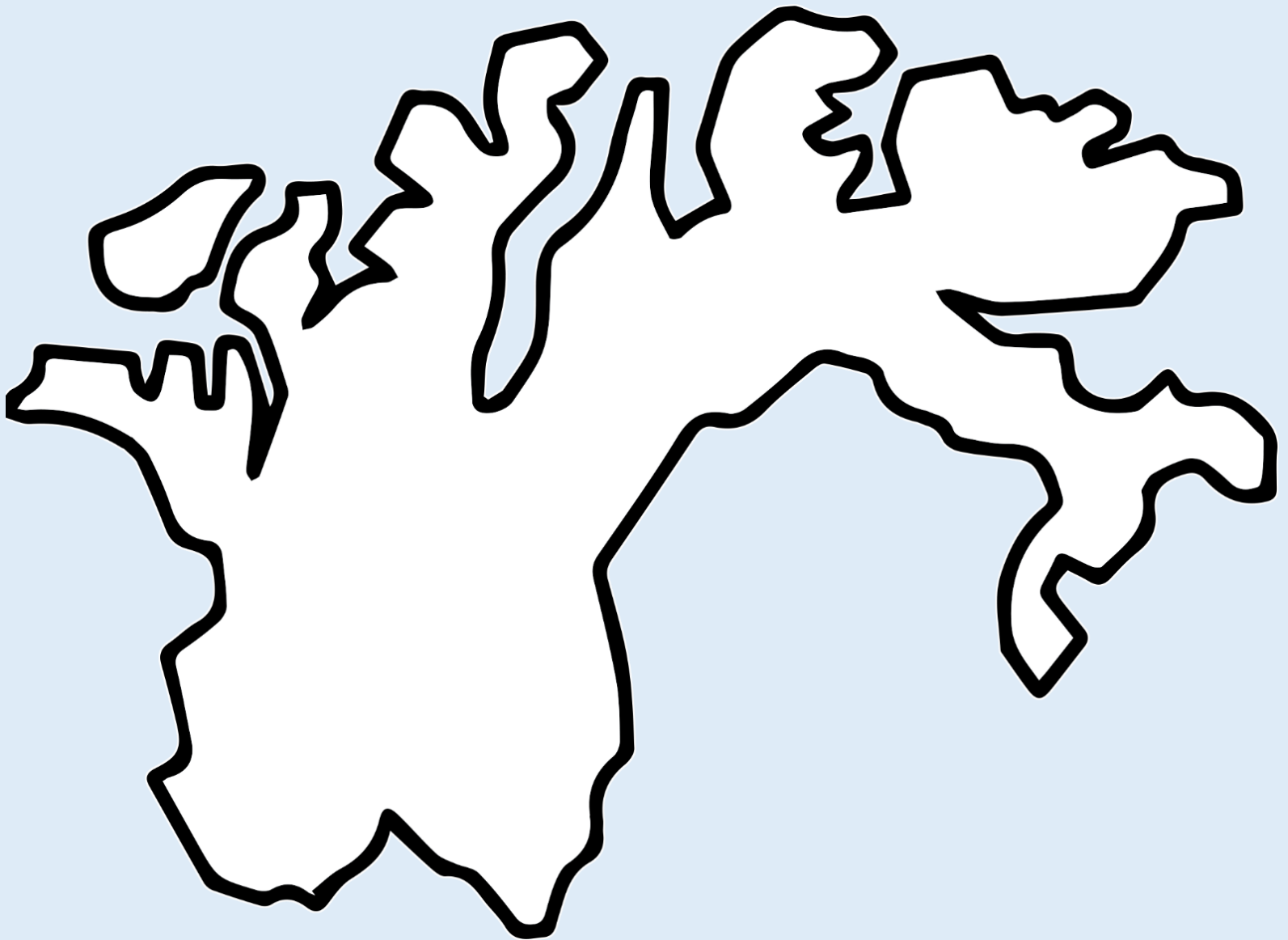

---

4 Tegn og fargelegg fylkesvåpenet.

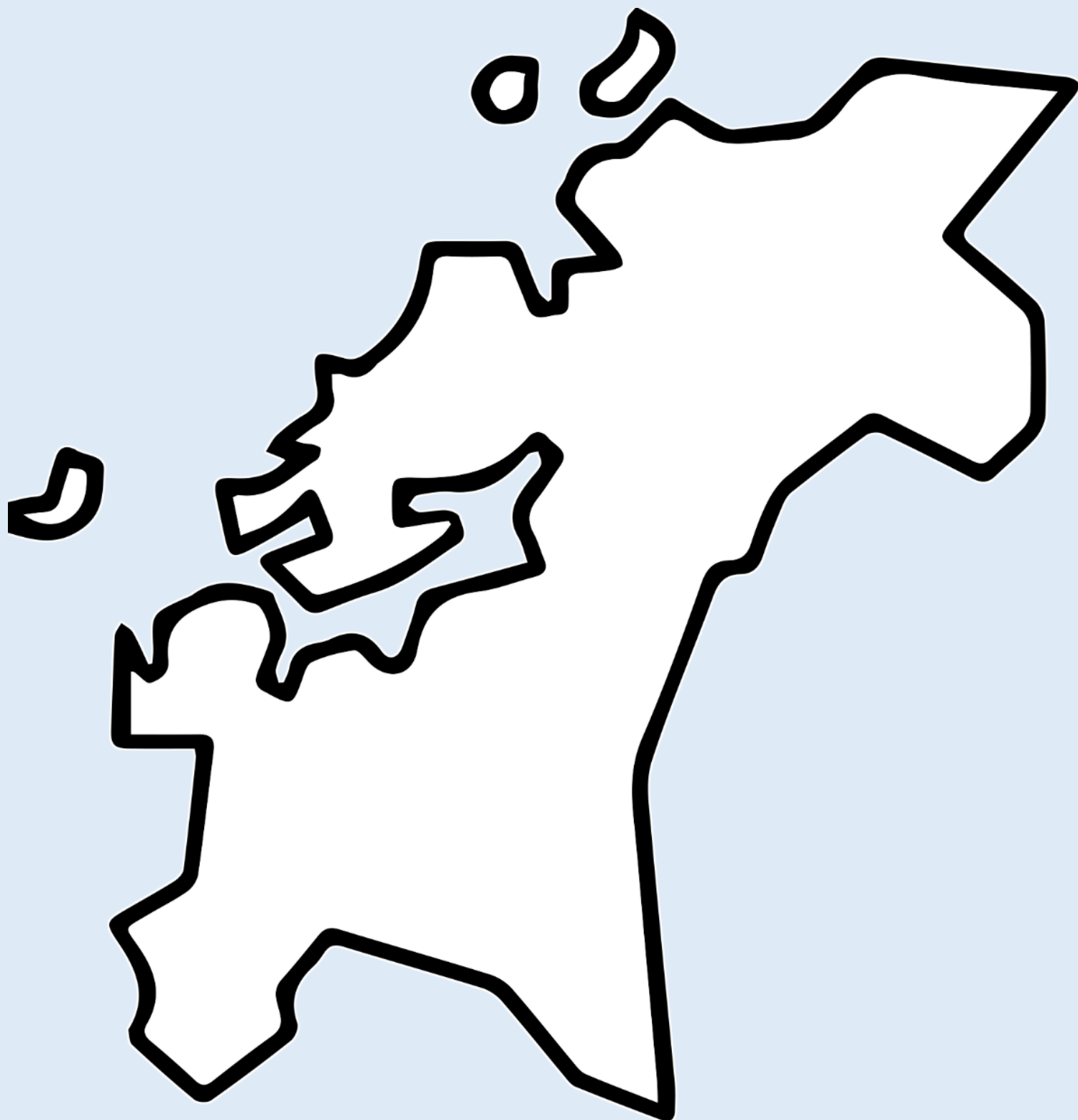
FINNMARK

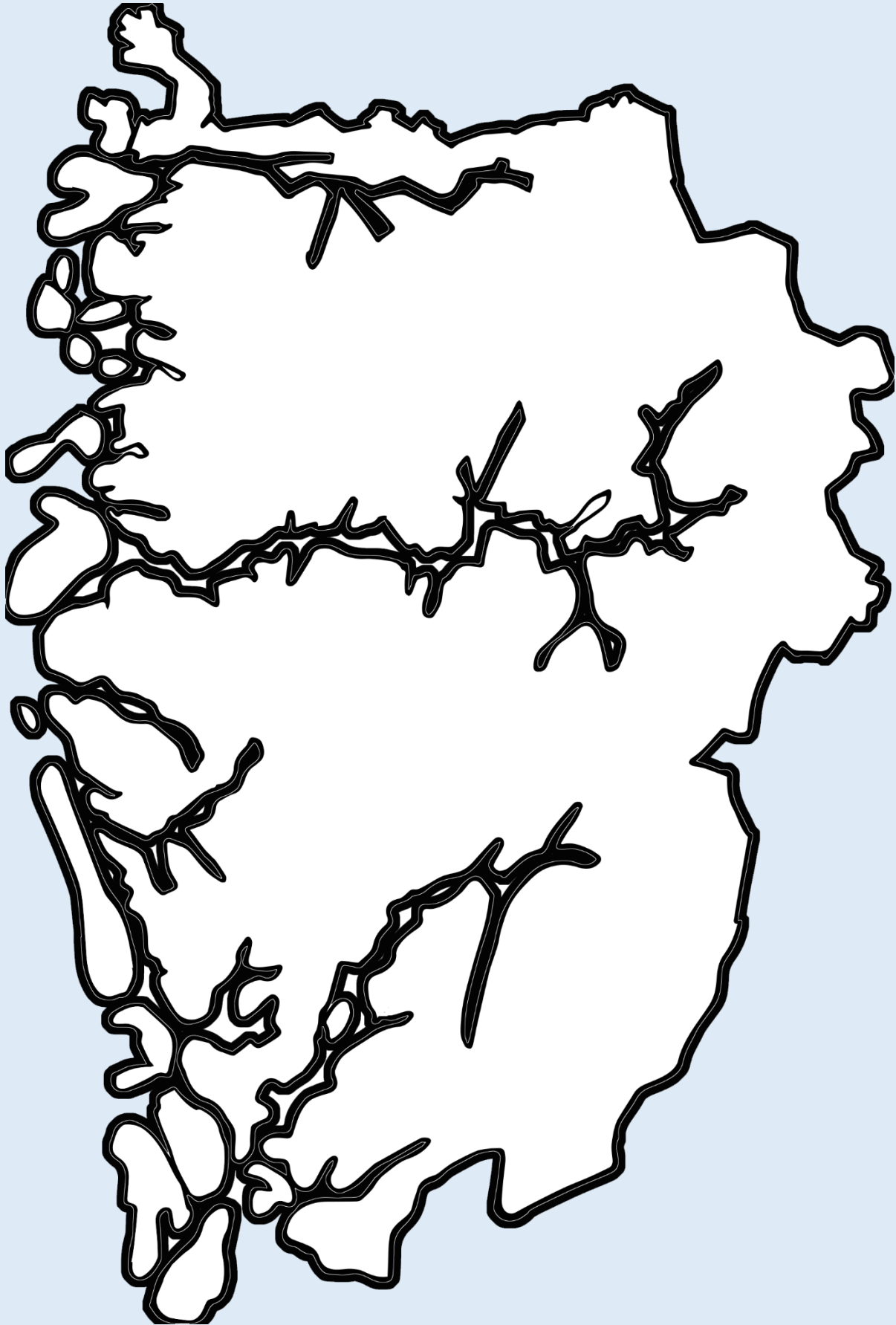
NORDLAND

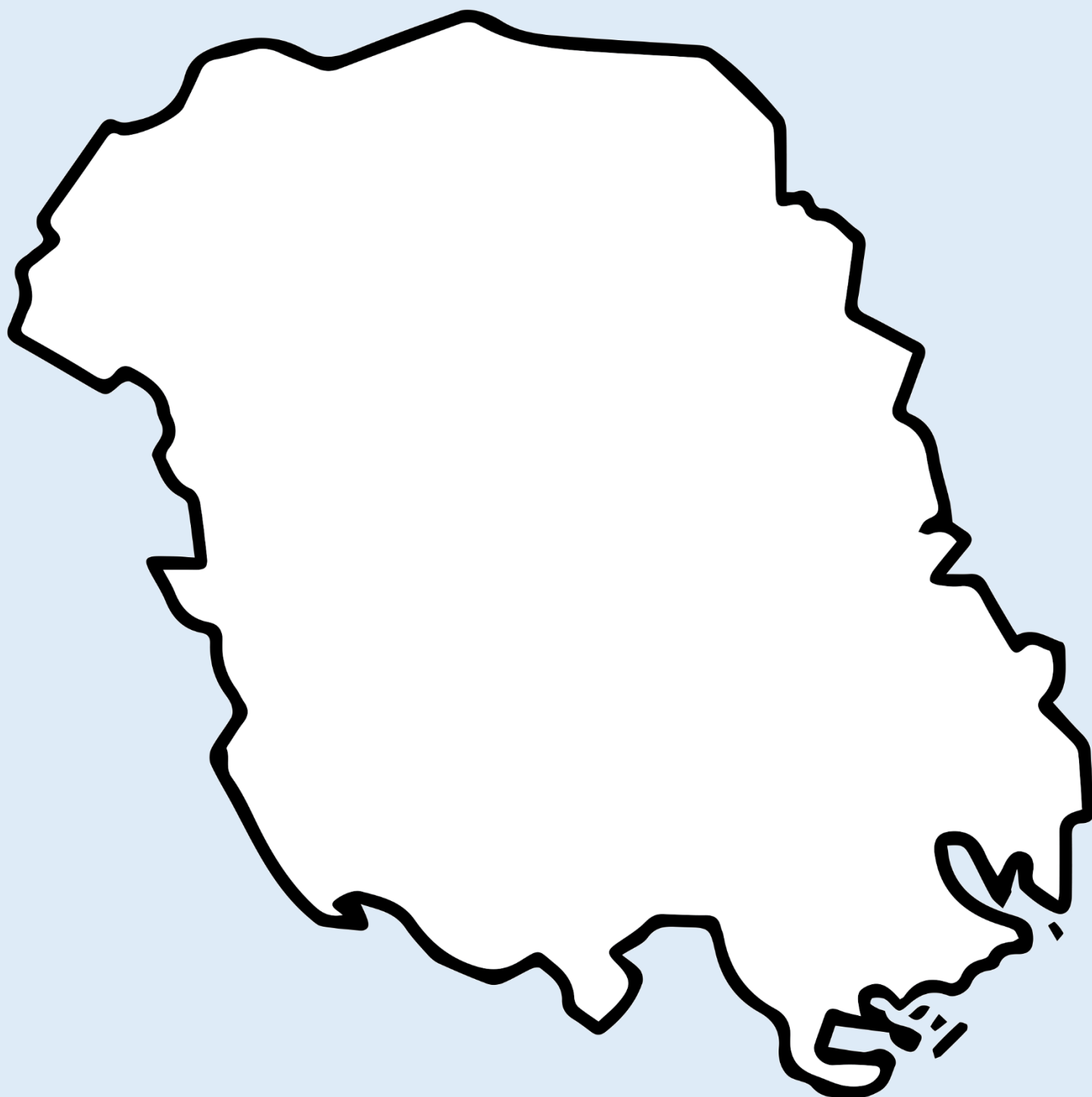

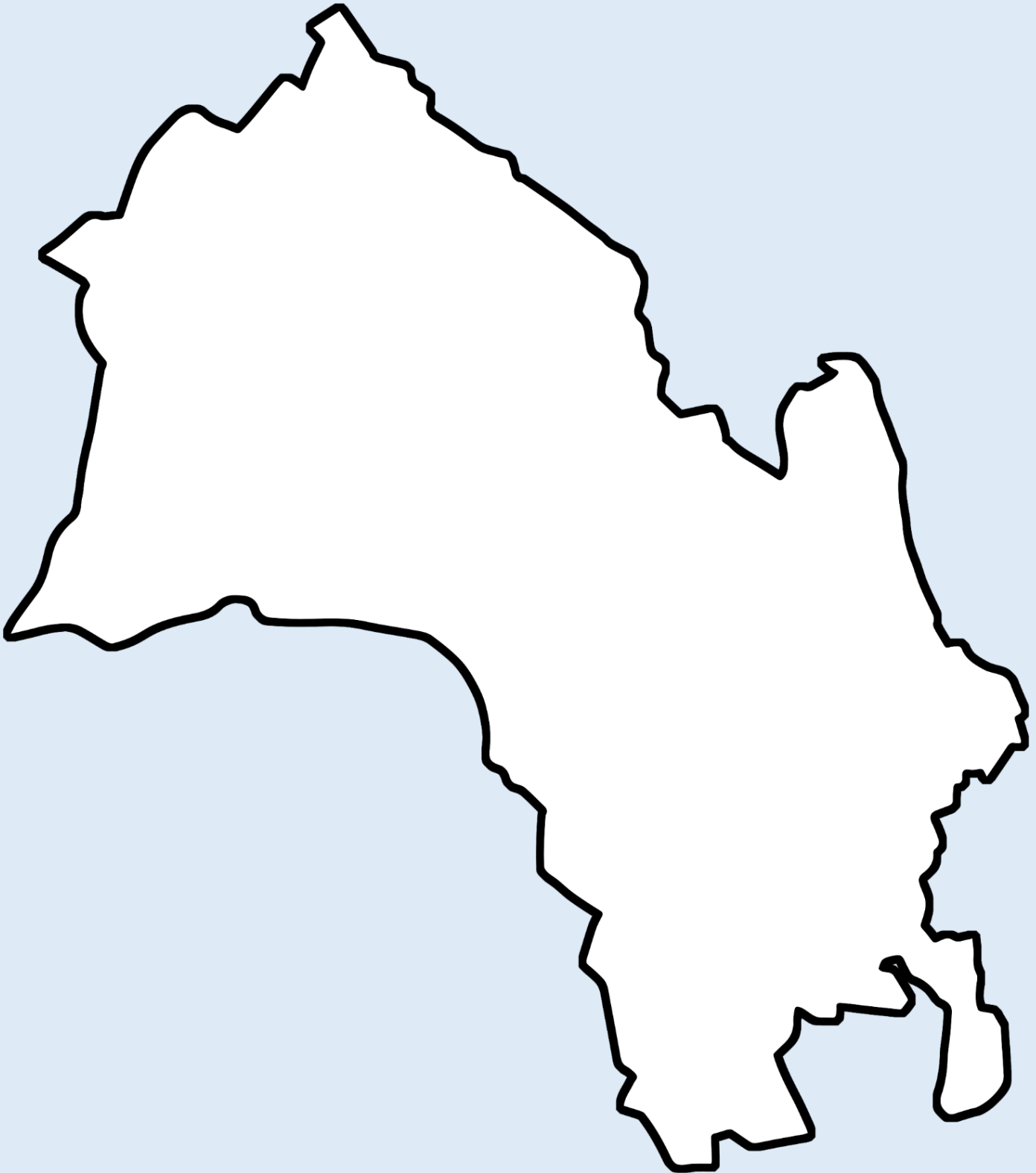
ROGALAND

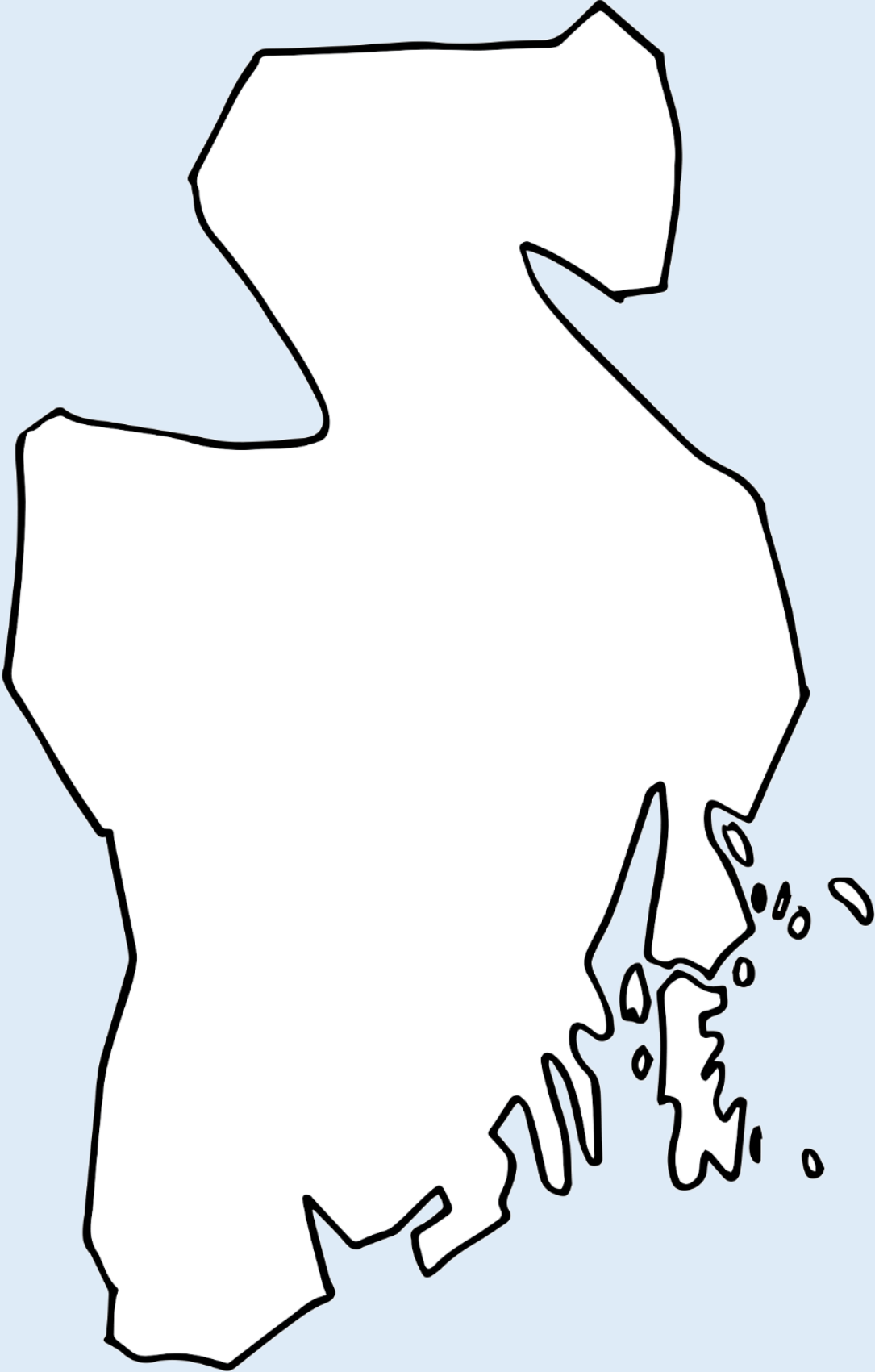

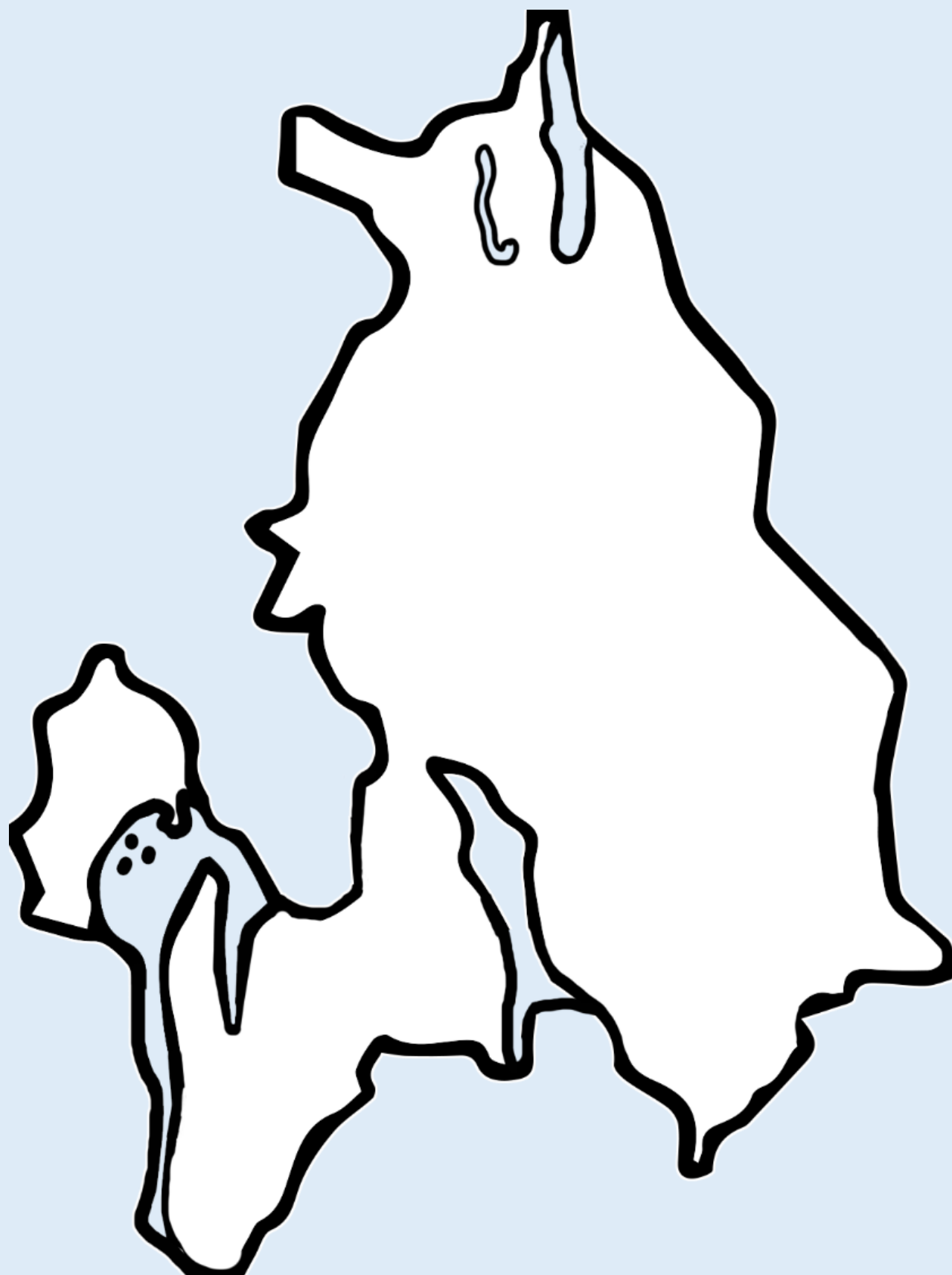

BUSKERUD

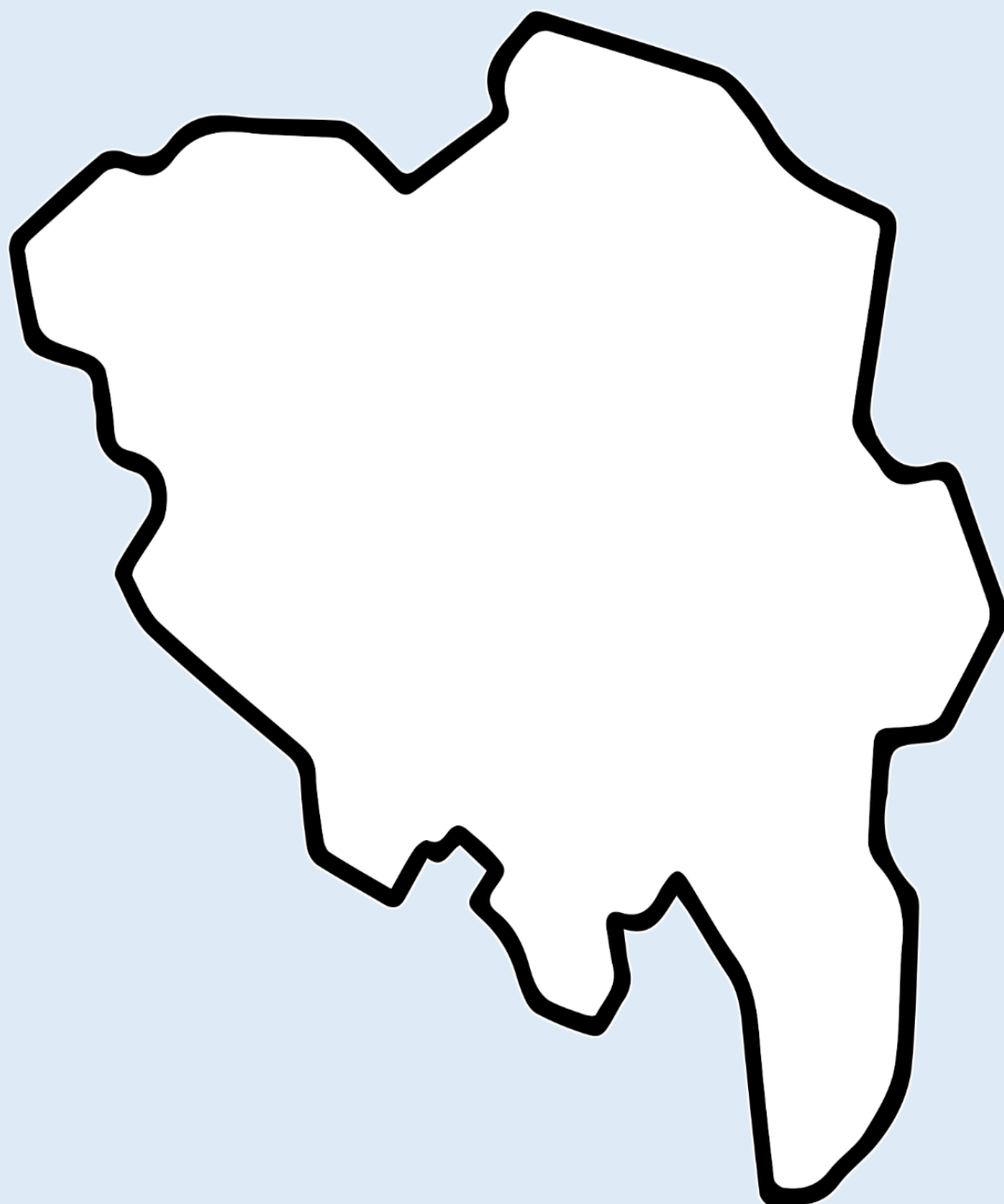

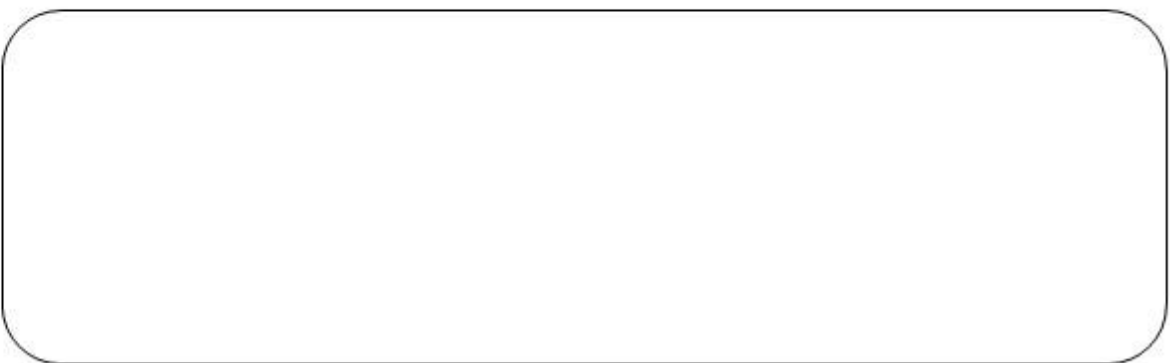

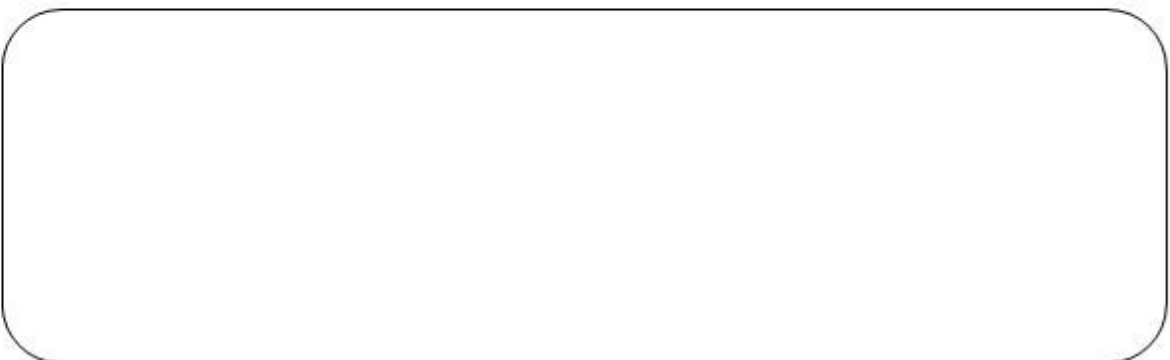
10 000 - 1800 f.Kr.

STEINALDEREN

1800 – 500 f.Kr.

BRONSEALDEREN

500 – 1030 e.Kr.

JERNALDEREN

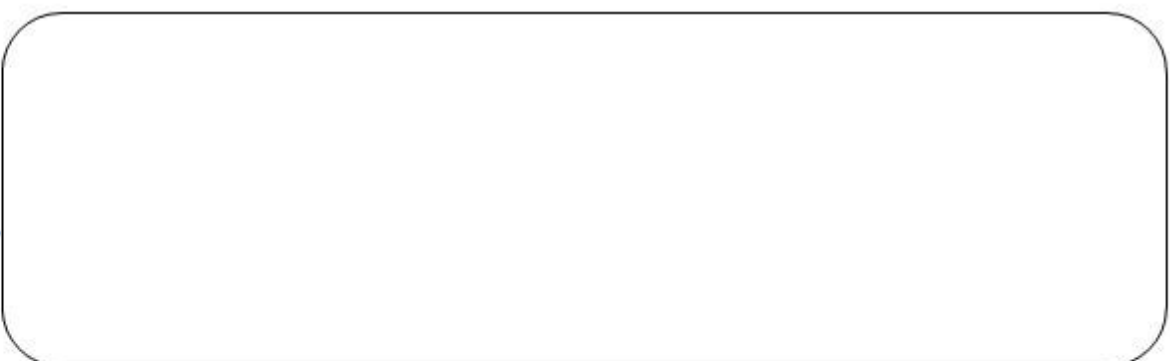
1030 - 1537 e.Kr.

MIDDELALDEREN

1537 – i dag.

VÅR TID

Tidslinje – Bronsealderen i Norge

SPiRE

Bronsealderlotto, ark 1

Klipp ut kortene fra ark 1 og 2.

Grupper på to eller flere elever samarbeider om oppgaven- Bland kortene godt og legg dem opp ned på bordet. En elev trekker to kort. Hører kortene sammen, er det et par. Eleven som fant paret beholder disse kortene. Den som får flest par vinner.

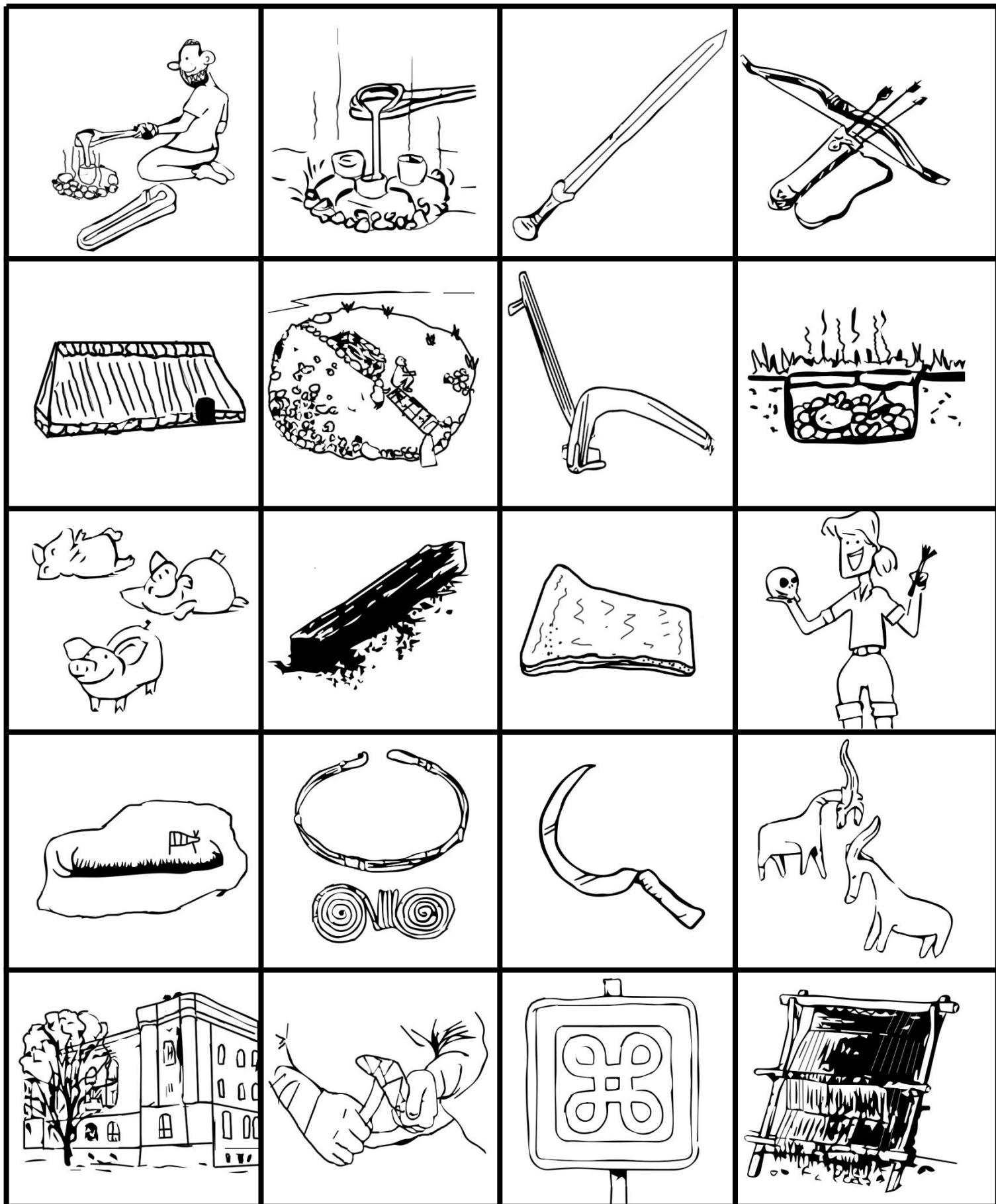
Bronsestøper	Tinn og kobber som smelter sammen til bronse	Bronsesverd	Pil og bue
Langhus	Gravhaug	Ard	Kokegrop
Husdyr	Kullstift	Et tovet sitteunderlag i ull	En arkeolog
Helleristninger	Bronsealder- smykker	En sigd	Bronsebukkene fra Hadeland
Kulturhistorisk museum	Flintstein	Skilt som viser at du er i nærheten av et kulturminne eller et museum	En vev

Bronsealderlotto, ark 2

SPiRE

Klipp ut kortene fra ark 1 og 2.

Grupper på to eller flere elever samarbeider om oppgaven- Bland kortene godt og legg dem opp ned på bordet. En elev trekker to kort. Hører kortene sammen, er det et par. Eleven som fant paret beholder disse kortene. Den som får flest par vinner.

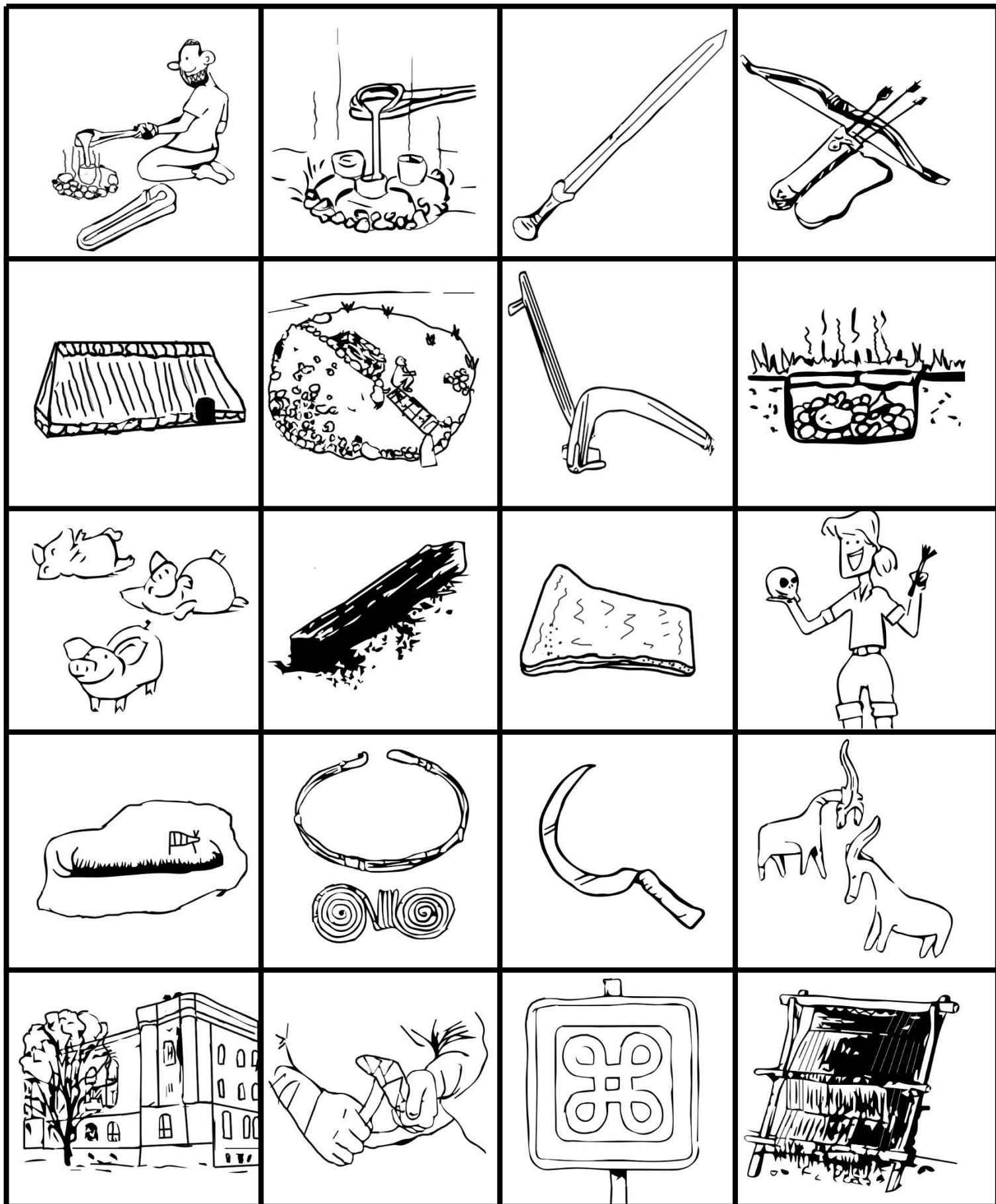

Bronsealderlotto, ark 2

SPiRE

Klipp ut kortene fra ark 1 og 2.

Grupper på to eller flere elever samarbeider om oppgaven- Bland kortene godt og legg dem opp ned på bordet. En elev trekker to kort. Hører kortene sammen, er det et par. Eleven som fant paret beholder disse kortene. Den som får flest par vinner.

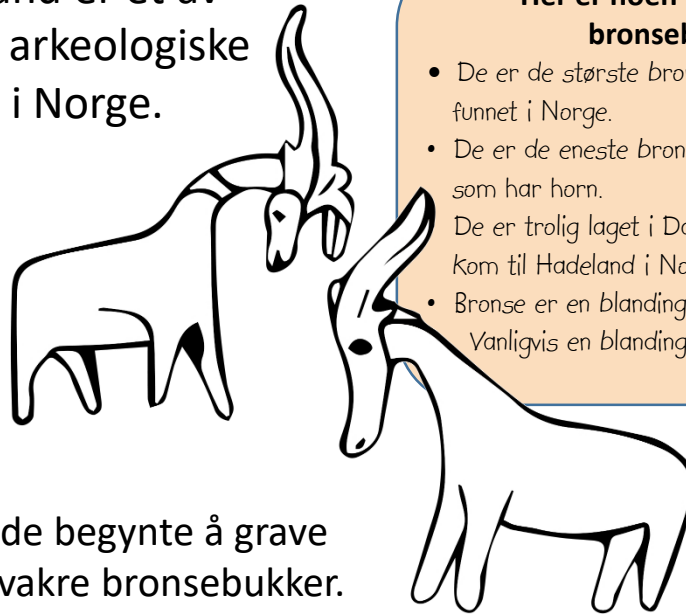
Bronsebukkene fra Hadeland

Bronsebukker

To bronsebukker fra Hadeland er et av de viktigste og mest kjente arkeologiske funnene fra bronsealderen i Norge.

Funnsted

I 1924 jobbet en ung jente ved navn Ragnhild Børresen på en gård. En dag fant hun en uvanlig gjenstand i jorden.

Her er noen flere fakta om bronsebukkene:

- De er de største bronsefigurene som er funnet i Norge.
- De er de eneste bronsefigurene i Norge som har horn.
- De er trolig laget i Danmark, før de senere kom til Hadeland i Norge.
- Bronse er en blanding av forskjellige metaller. Vanligvis en blanding av kobber og tinn.

Hun viste den til faren sin, og de begynte å grave videre i åkeren. Da fant de to vakre bronsebukker.

Forskere mener at bronsebukkene ble laget i bronsealderen, som var perioden fra ca. år 1800 f.Kr. til ca. år 500 f.Kr.

Utseende

Bronsebukkene er 30 centimeter høye og veier 2,5 kilo hver. De er laget av bronse. Bukkene har et merkelig utseende. De har horn som geiter, men kroppen ser mer ut som en hest. Forskerne har funnet ut at hodene til de to bukkene var festet til noe annet i begynnelsen, kanskje på et lite bronsskip. Slike skip med dyrehoder var vanlige i bronsealderen, for det har vi sett på gamle helleristninger.

Bruksområde

De tror at bukkene ble brukt i religiøse ritualer, eller at de ble offergaver til gudene. Bronsebukkene kunne ha blitt sett på som symboler på guddommer eller ånder knyttet til naturen, kanskje solguden. Troen på at disse gjenstandene kunne være beskyttende eller bringe hell, kan ha ført til at folk trodde bukkene hadde magisk kraft.

Viktig funn

Sammen med Bronsebukkene ble det også funnet tre halsringer, en draktnål og hele 353 små perler. Dette fascinerende funnet gir oss et innblikk i livet i bronsealderen. Dette er et viktig kulturminne som vi er heldige å ha funnet.

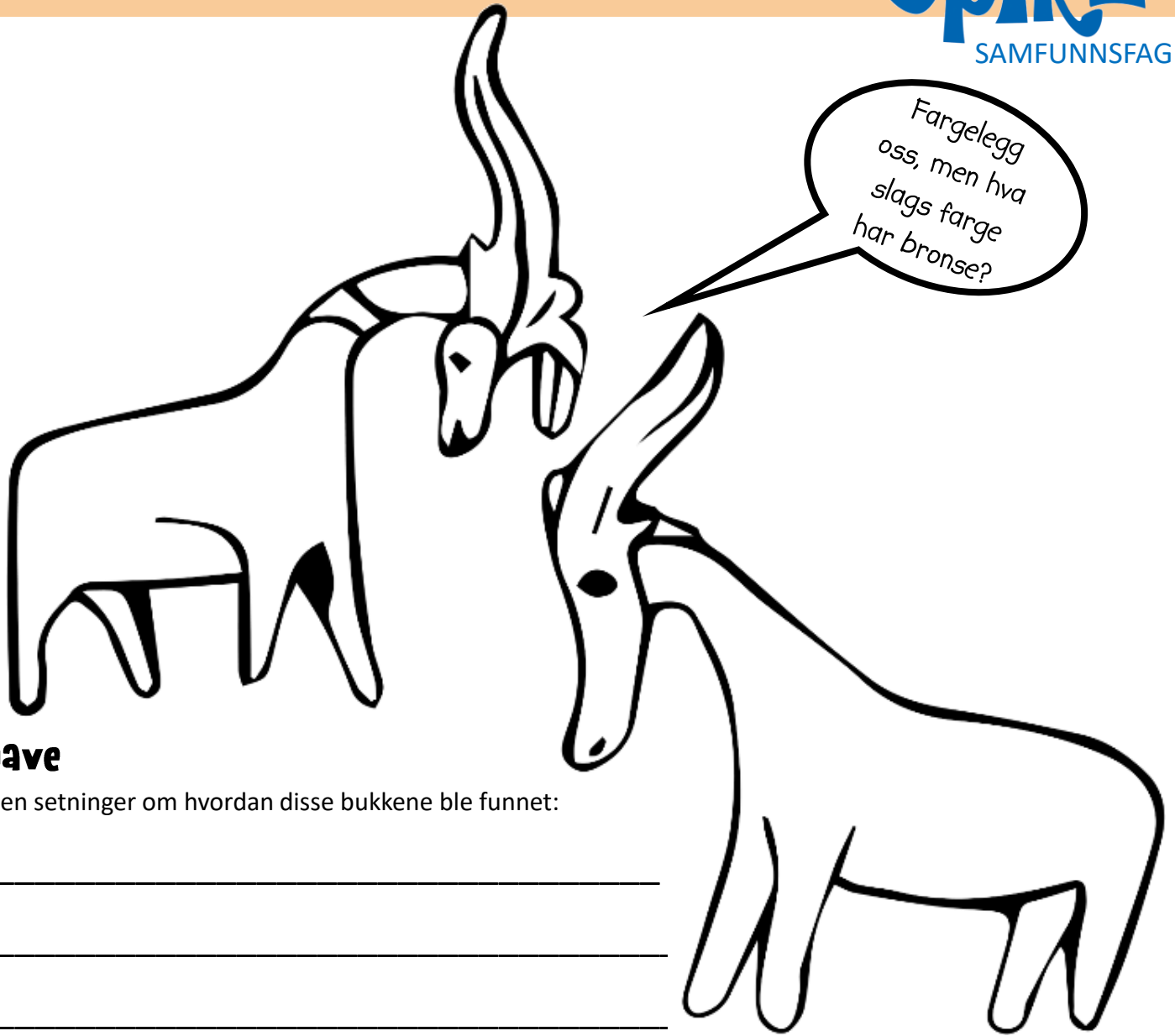
bukk

åker

bronse

Religiøse ritualer

helleristning

Fargelegg
oss, men hva
slags farge
har bronse?

Oppgave

Skriv noen setninger om hvordan disse bukkene ble funnet:
